

COLOFON

JAARGANG 31 - NUMMER 1

MAART 2021

Rosmalla (ISSN 0925-2894) wordt 4 keer per jaar uitgegeven onder eindverantwoording van het bestuur van Heemkundekring Rosmalen.
Hoff van Hollantlaan 1
5243 SR Rosmalen

E-mail adres:
info@heemkundekringrosmalen.nl

website:
www.heemkundekringrosmalen.nl

Bestuur Heemkundekring Rosmalen:

- Rien van den Broek, voorzitter
- Marja Spierings-Voets secretaris
- Wim van Son, penningmeester
- Harry Heijmans, lid
- Peter van Hoek, lid
- Hans Groenewoud, lid
- Piet Korsten, lid

Werkgroep Redactieraad 'Rosmalla':

- Gerrit Mol
- Michiel van Heumen
- Wim van Son
- Wil Coppelmans
(lay-out en tekstverwerking)

Productie:

- Druk: Nextprint B.V. den Bosch

Losse nummers:

- €5,50 per uitgave

Kopijadres:

- rosmalla@
heemkundekringrosmalen.nl

Ledenadministratie:

- Annette Hurkens
heemkundekring@kpnmail.nl

Iedere auteur draagt persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn of haar artikel. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd tenzij bronvermelding plaatsvindt.

Inhoudsopgave

Pagina

<i>Bestuur</i>	De voorzitter aan het woord	2
<i>Bestuur</i>	Voormalig voorzitter Dorry Derhaag overleden	3
<i>Hein van der Flier</i>	De geschiedenis van Eikenburg van 1724 tot 1830 Deel 1	4
<i>Driek van Grètte</i>	De twidde golf	8
<i>Ad van Liempt</i>	Boek over Hintham	10
<i>Henk de Werd</i>	De historie van de familie Siepkens te Hintham-Rosmalen Deel 5	11
<i>Gerrit Mol</i>	Laurentiusgemeenschap 60 jaar	19
<i>Redactie</i>	Foto's voorkant en achterkant op de kaft	20
<i>Henk de Werd</i>	Ontspanning in Maliskamp	21
<i>Henk de Werd</i>	Historisch	29
<i>Redactie</i>	Vondst onderaardse ruimte bij Coudewater	30

Foto voorzijde omslag: zie pagina 20

Foto achterzijde omslag: zie pagina 20

De voorzitter aan het woord

Het 1e nummer van jaargang 31 van *Rosmalla* ligt voor u, boordevol informatie en interessante artikelen. Mede namens de redactie wensen wij u heel veel leesplezier.

Vorige maand hebben we middels een nieuwsbrief onze leden tussentijds geïnformeerd over het reilen en zeilen van onze vereniging. Aangezien we helaas nog steeds te maken hebben met alle beperkingen ten gevolge van miss Corona is er momenteel niet zoveel nieuws te melden.

Zoals jullie ongetwijfeld gemerkt en gezien hebben zijn we als Heemkundekring Rosmalen zeker wel zichtbaar en waar mogelijk actief. Vaak uitgebreid in beeld via Social Media (Facebook en Instagram) en regelmatig via de uitzendingen van ROS Radio en op de ROS TV Krant. Mooie verhalen met prachtige foto's en oude filmbeelden. Ook op onze website www.heemkundekringrosmalen.nl is er veel te vinden. Actuele onderwerpen brengen we in de lokale media van Rosmalen (De Molen en De Rosbode) en, waar mogelijk, ook via het Brabants Dagblad.

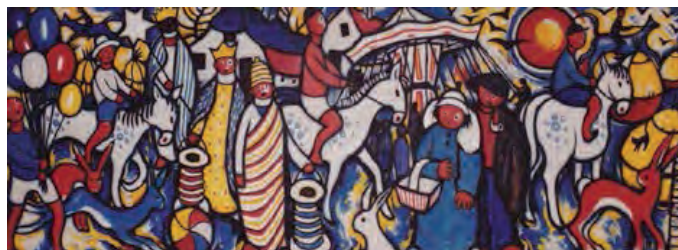
Onze andere activiteiten, zoals lezingen, filmavonden, maar ook de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering blijven noodgedwongen figuurlijk op de plank liggen. Al deze zaken houden jullie zagezegd nog van ons tegoed. We wachten op betere tijden, het vaccineren zal ons daarbij hopelijk gaan helpen. Ons Heemhuis blijft nog steeds gesloten maar zoals gezegd werken we als het enigszins kan en verantwoord is gewoon door.

Heemkundekring Rosmalen werkt graag samen met andere Rosmalense verenigingen en instanties. Enkele initiatieven en projecten staan op de agenda om hier dit jaar mee te starten of verder uit te werken. In het volgende nummer van *Rosmalla* komen we hier uiteraard op terug.

Hierboven schreef ik dat we als Heemkundekring steeds beter en meer zichtbaar zijn. Helaas ontbreekt daar nog wat aan en dat is het laten zien c.q. tentoonstellen van onze collecties, zoals maquettes, schilderijen, beeldmateriaal en andere voorwerpen.

Natuurlijk hangt in het trappenhuis van Perron-3 het fraaie schilderij 'Rosmalens Dorpsleven' en staat op de 1e verdieping de prachtige maquette van het oude station van Rosmalen. Maar we willen graag meer, we willen het liefst permanent exposeren met veel zaken. Exponeren in wisselende thema's, met maar één doel, het erfgoed en de historie van ons eigen Rosmalen tonen aan onze inwoners en andere geïnteresseerden.

PERRON-3

Jammer genoeg is dit niet te realiseren binnen onze huidige huisvesting in Perron-3. Hoe en waar dan wel, dat blijkt toch wel een complex vraagstuk te zijn. We zijn in gesprek met de gemeente 's-Hertogenbosch, maar concrete oplossingen zijn er helaas nog steeds niet. In de vorige *Rosmalla* noemde ik al de voormalige basisschool Kruisstraat, ook beoordelen we de mogelijkheden binnen de heroriëntatie van de locatie Perron-3 als het culturele hart van Rosmalen. Ongetwijfeld zijn er nog andere locaties in Rosmalen die in aanmerking zouden kunnen komen. De doelstelling is een adequate huisvesting voor de langere termijn. Daarom lopen er enerzijds gesprekken vanuit het dagelijks bestuur met de gemeente 's-Hertogenbosch en wordt er anderzijds nader onderzoek gedaan door de nieuwe werkgroep Huisvesting. Mogelijk heeft een van jullie een goede tip?

Niet alleen exposities zorgen voor zichtbaarheid. Dit kan natuurlijk ook bewerkstelligd worden middels educatie. Als Heemkundekring willen we graag de Rosmalense jeugd betrekken bij het erfgoed en de historie van hun eigen dorp. Ideeën zijn in ontwikkeling. Hopelijk kunnen we ze na het Corona-tijdperk verder vorm gaan geven.

Zoals u hebt kunnen lezen hebben we ambities genoeg. Maar om deze allemaal te kunnen waarmaken hebben we nog meer leden nodig en zoeken we ook sponsors.

Boerderij van Creij in de Striensestraat in de jaren 80 met op de achtergrond de Lambertuskerk, door Marleyart op kleur gebracht met oilpaint

U kunt ons daarmee helpen, laat uw stem horen en praat met familie, vrienden en kennissen over onze vereniging. Maak ze ook enthousiast om lid of sponsor te worden zodat ze zich via onze website www.heemkundekringrosmalen.nl gaan aanmelden.

Laat ik afsluiten met een goede TIP: het voorjaar nadert, download de app “Erfgoed 's-Hertogenbosch” en fiets de route die onze bevrijders in oktober 1944 hebben afgelegd vanaf de Kruisstraat naar Den Bosch. Of andersom.

Zijn er vragen, heeft u opmerkingen, wilt u ideeën met ons delen, stuur gewoon een mail naar:
info@heemkundekringrosmalen.nl

Met heemkundige groet, blijf gezond en graag snel tot ziens.

Namens Heemkundekring Rosmalen

Rien van den Broek, voorzitter

Voormalige voorzitter Dorry Derhaag overleden

Bestuur

Op 12 januari 2021 is Dorry Derhaag-Doomernik op zevenenzeventigjarige leeftijd onverwacht overleden ten gevolge van een hartstilstand. Dorry volgde op 23 maart 1999 Theo Derksen op als voorzitter van Heemkundekring Rosmalen en vervulde zeer gedreven, de voorzittersfunctie tot 2006.

Wij wensen haar echtgenoot Jan heel veel sterkte.

Namens Heemkundekring Rosmalen
Rien van den Broek, voorzitter

De geschiedenis van Eikenburg van 1724 tot 1830

Hein van der Flier

In dit eerste artikel over Eikenburg lezen we over degenen die tussen 1724 en 1830 eigenaar waren van dit landgoed. We komen te weten wanneer het gebied zijn naam kreeg en zien hoe het huis er uitzag. Bovendien ontdekken we dat de oprijlaan 200 jaar later nog aanwezig is! Reinier Plenus spreekt over een 'nieuwe aengetimmerde kamer' op zijn hoeve. We leren hem kennen in Nuland, waar hij in 1706 een hoeve koopt.

1 Reinier Plenus (eigenaar 1724-1738)

Reinier Plenus (1666-1736) wordt in Weert geboren. Als koopman vestigt hij zich in de handelsstad 's-Hertogenbosch en trouwt daar in 1690 met Maria van Bruggen. In 1706 koopt hij de 'Rootsche Hoef' in Nuland, richt die in en noemt het 'Duynendael'. De steen met zijn familiewapen die hij in laat metselen is het enige restant van dit buiten.

Hoe dit geheel er uit heeft gezien, blijkt uit een beschrijving die kort voor de verkoop in juni 1741 is te lezen:

Een zeer vermakelyke buyten-plaets, gelegen onder de Heerlijkheid Nuland genaemt Duyendael, bestaende in een nieuwe opgetimmerde heeren huizinge en bassecour met staende horlogie en wyzers. De huizinge voorzien met verscheyde royale boven- en benedenvertrekken, alle gelambasseert, marmere engelse schoorsteen met moye schouwstukken, staende en leggende platen, keukens, provisiekamers, kelders en neerhuizingen. Tuinmanswoning, paerden- en koestallingen, koets huys, schuren, hoender- eenden- en duyvenhokken, zeer fraye en welgereguleerde bloem- en moestuinen, voorzien met

vruchtdragende bomen, rondom in zyne gragten en beukenheggen, opgaende eykbomen en andere houtwasschen en 2 confiderabele boeren wooningen.

In 1713 verhuist Reinier met zijn gezin naar 's-Gravenhage. Daar verwerft hij de functie van sollicitateur-militair en wordt daarmee verantwoordelijk voor de regelmatige uitbetaling van soldij aan de commandanten van de Republiek. Deze soldij financiert hij vóór en ontvangt vervolgens dit bedrag met een toeslag voor zijn tussenkomst van de Staten-Generaal. Reinier blijft investeren in land in de omgeving van Den Bosch. Zo koopt hij in juli 1724 van procureur Hendrick de Bijde uit een boedel die door het gerecht van 's-Hertogenbosch was geconfisqueerd: de hoeve en landerijen gelegen onder Rosmalen, genoemd 'den Maliskamp'.¹

Bij dit agrarisch bedrijf bouwt Plenus een 'Heere Kamer' met een verdieping en een eigen toegang. Iets heel anders dan zijn landgoed in Nuland! Hoe Eikenburg er uitziet, wordt duidelijk uit de beschrijving bij verkoop:²

Eene schoone en welgelegen hoeve met een nieuw opgebouwde Heere Kamer, schoone voorhoofden [gevels] en plantagie met houtgewassen, leggend rondom in sijne gragten en wallen, ter plaatse gemeenlijk genoemd Maliscamp, bestaende in huysinge, stallinge, schueren, hof en teullanden, alle aan malkander, groot 31 lopense en 31 roeden. Oostwaarts een weijde, zuidwaarts de weteringe, westen noordwaarts de gemeente[grond] en de straat.

In een contract dat wordt opgesteld in april 1731, bepaalt Plenus dat pachter Jan Jan Wijnen de 'nieuwe aengetimmerde camer' gedurende de pachtijd voor de verhuurder beschikbaar moet houden.³

Op zijn 70ste overlijdt Plenus en in 1738 verkoopt zijn vrouw al het onroerend goed in Den Bosch en omgeving; ook dit landgoed.

Van wie de in beslag genomen hoeve tevoren was, blijkt uit het Verpondingsboek van Rosmalen dat omstreeks 1716 is samengesteld. In Maliskamp vinden we:⁴

H'. van Zandvoort: twee hujsen; [opp.] 30 lo. 31 r.: [aanslag] 12 - 4 - 14.

Die oppervlakte komt exact overeen met de hoeve van Plenus. Er wordt gesproken over 'twee huizen'. Dat betekent dat er al een 'Heere Kamer' was. Die is door

Reinier Plenus vernieuwd! Over dit bezit van [Mr. Gerard] van Santvoort is verder niets bekend.

2 Johan Philip van Eijs (eigenaar 1738-1780)

Johan van Eijs (1704-1777) wordt in januari 1738 eigenaar.⁵

Vanwege het geloof trokken de ouders van Johan (Gilles van Eijs en Madelaine Hamal) uit Aken naar Amsterdam, waar Johan werd geboren. Hij gaat in de leer bij zijn oom Leonard van Eijs in Den Bosch, die geen zoons heeft. Daar trouwt hij in 1727 met zijn nichtje Geertruy Françoise van Eijs (1698-1729) en wordt koopman en schepen van de stad. Bij de geboorte van haar eerste kind sterven moeder en kind. Zeven jaar na deze dramatische gebeurtenis sluit Johan een huwelijk met Johanna Alida Pels (1699-1747). Uit het 2e huwelijk stamt één dochter. Na een huwelijk van 14 jaar sterft Alida; Johan leeft nog 30 jaar als weduwnaar.

Zijn grafsteen met het familiewapen bevindt zich nog in de Sint-Jan Mr. Boudewijn Donker Curtius, de uitvoerder van het testament, biedt in februari 1778 huis en hof van wijlen heer Van Eijs te huur aan. In augustus 1779 wordt verkocht in wijnen en koffiehuis 'De Prins van Oranje':

Eene schoone hoeve lands met een heeren huizinge en uitgestrekte plantagen, weij en teullande, gelegen onder Rosmalen ter plaatse genoemd Maliskamp, behoord hebbende aan wijlen den heer Johannes Philippus van Eijs schepen en raad van de stad.

De volgende eigenaar is:

3 Ds. Carel Jan Gallé (eigenaar 1780-1811)

Carel Gallé (1747-1811) is predikant van de Waalse gemeente in Den Bosch en de bewoner van Coudewater. In augustus 1780 verpacht hij dit land aan Johan van Gestel, de man die tevoren pachter was van Van Eijs.

De naam Eikenburg treffen we voor het eerst aan in een krant van september 1780. Er wordt aangeboden: een partij van meer dan 255 eikenbomen op 'buytenplaats Eykenburg in Malis-camp'. Bij verkoop van hout door

Van Eijs is nog sprake van de hoeve 'In de Malis-kamp'.⁶ Het buiten dankt zijn naam aan de teelt en verkoop van eikenbomen. In de advertentie van 1738 is al sprake van een 'plantage van houtgewassen'.

Met die opbrengst zal Gallé een deel van de koopsom hebben betaald. Voor hem is dit bezit een manier om via pacht een vast inkomen uit zijn kapitaal te krijgen. In 1811 sterft Gallé en in dat jaar is eigenaar.⁷

4 Mr. Arnoldus Gerbrandus Verheijen (eigenaar 1811-1816)

Arnoldus Verheijen (1770-1857) wordt op het kasteel van Loon op Zand geboren. Hij is de zoon van de schout van deze heerlijkheid en katholiek. Hoe is dat mogelijk: een katholieke schout in de gereformeerde Republiek?

Na een langdurig proces is Ludwig Karl Otto van Salm-Salm in 1753 Heer van Loon op Zand geworden. Deze vorst is de bewoner van slot Anholt en woont net over de grens bij Doetinchem. Aan buitenlanders worden door de Staten-Generaal geen eisen omtrent het geloof gesteld en dus is ook schout Verheijen katholiek!

Arnoldus studeert rechten aan de universiteit van Leuven. In 1802 wordt hij bestuurder van Bataafs Brabant; vijf jaar later wordt hij raadslid en vervolgens wethouder van Den Bosch. Keizer Napoleon benoemt hem in 1810 tot maire van Den Bosch en van 1824 tot 1849 is hij er burgemeester. Verheijen is een groot bestuurder en initiatiefnemer van diverse culturele activiteiten in de stad. Zo is hij initiatiefnemer tot oprichting van de 'Koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten', de voorloper van de Bossche Kunstacademie.

Ook in de landelijke politiek speelt hij een rol: in 1817 wordt hij lid van de Tweede Kamer en in 1831 volgt zijn benoeming tot lid van de Eerste Kamer. Hij wordt door Willem I bevorderd tot commandeur in de orde van de Nederlandse Leeuw.

In 1806 trouwt hij Elisabeth Aegidia Verheijden die in 1810 sterft. Arnoldus is maar kort eigenaar van Eikenburg want in 1816 blijkt eigenaar te zijn:

5 Franciscus J.M. van Meeuwen (eig. 1816-1830)

Frans van Meeuwen (1756-1829) wordt in 1755 in Den Bosch geboren. Hij vervult van 1788 tot 1795 de rol van secretaris van de dorpen in Maasland (uitgezonderd Berlicum en Rosmalen/Nuland). Dat is een erfelijke functie die zijn vader in 1778 had gekocht. (Aan het kopen en erven van zulke functies wordt in de Bataafse Republiek een einde gemaakt.) Vanaf 1798 tot 1830 maakt hij deel uit van de Raad van Den Bosch.

In juni 1802 treedt hij in Maastricht in het huwelijk met Maria Ida Coenen. Hoe zij elkaar kennen is niet bekend. Het echtpaar gaat wonen in Den Bosch, waar Frans koopman is. Er worden drie zoons geboren, waarvan de jongste 12 jaar is als zijn moeder op 50-jarige leeftijd sterft. Het echtpaar krijgt drie zoons:

Franciscus J.M. van Meeuwen 1756-1829 eig. Eikenburg 1816-1830	x Maastricht 1802	Maria Ida Coenen 1771-1821	Jacob Andreas Coenen x Maastr. 1807 Maria Helena Pael
---	----------------------	-------------------------------	---

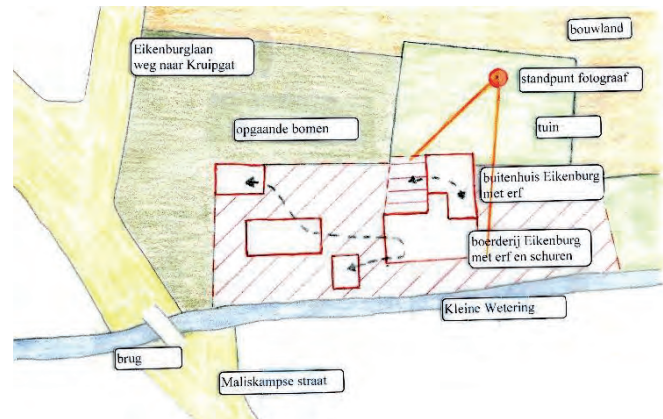
Bernardus Th. van Meeuwen 1809-1839 eig. Eikenburg 1830-1839	Augustinus van Meeuwen 1806-1840 x J. Herwarts 1808-1875	Franciscus J.A. van Meeuwen 1805-1855 eig. Eikenburg 1839-1855	x Den Bosch 1835	Marie Thérèse Coenen 1805-1882 eig. Eikenburg 1855-1870
---	---	---	---------------------	--

Een beeld van het buitenhuis Eikenburg

De enige foto die we van dit complex hebben, is rond 1910 genomen. Om de situatie te verduidelijken is de kadastrale tekening uit 1830 hier bijgevoegd.

- Helemaal links zien we een stukje van de boerderij die een pannendak heeft. Hij is omstreeks 1890 gebouwd op de plek van een voorganger;
- Daar tegenaan ligt de 'Heere Kamer' met een verdieping die in 1730 door Reinier Plenus is gebouwd. Deze 'kamer' heeft een lengte en een breedte van ruim vijf bij vijf meter. Op het balkon staan twee dames;
- Kort voor 1830 is deze aanbouw van ca. 7,5 x 9,5 meter gereedgekomen. Wij zien openslaande deuren met waaiervormige bovenlichten en de nis met een groot beeld. Omstreeks 1870 is de gevel opgepimpt in een andere

stijl. Toegevoegd zijn: hoekpilasters, een rondboogfries en een balustrade op de daklijst en sierpotten op de hoekpunten.

Dit buitenhuis is in de zestiger jaren gesloopt. Bij archeologisch onderzoek dat in 2009 werd uitgevoerd is niets gevonden.⁸ Uit de sporen in de grond viel af te leiden dat dit gebouw ruim negen meter breed was.

Frans van Meeuwen was verantwoordelijk voor deze uitbreiding. Ook heeft hij het landgoed in noordelijke richting vergroot tot aan de Straatweg. Dat kwam zo.

De uitbreiding en de aanleg van een oprijlaan

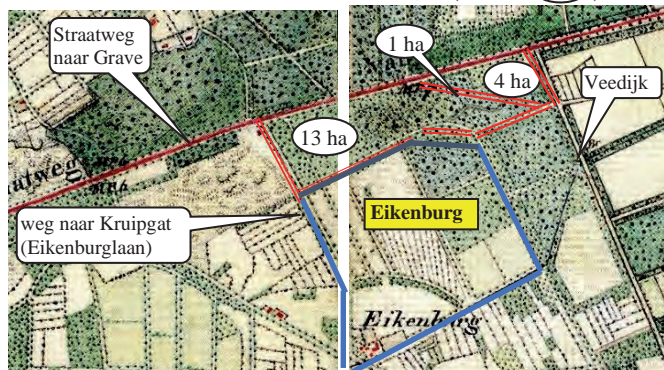
Het gebruiksrecht van gemeenschappelijke of 'gemene' gronden lag eeuwen bij de lokale boeren. Rond 1800 was naar schatting gemiddeld 60% van de gronden in de Meijerij niet ontgonnen en werd ingezet bij de agrarische productie.⁹ Op deze gronden - die over het algemeen vrij onvruchtbaar waren - hoedden de boeren hun vee, staken er turf, verzamelden er strooisel en haalden

er brandhout. Dit gebruik maakte deel uit van hun bedrijfsvoering.

In het jaar 1815 kregen gemeenten het eigendomsrecht van deze gronden en de mogelijkheid om dit land te verkopen. Het bestuur van Noord-Brabant besluit in 1824 om de gemeenten uitdrukkelijk toe te staan deze 'woeste gronden' ter ontginning af te staan en te transporteren aan degene die ze met dat doel wilde kopen.

Frans is een van de eersten in Rosmalen die van deze regeling gebruik maakt. Hij koopt:¹⁰

- In januari 1825 een stuk 'zandbergen en heide met ten noorden de Straatweg naar Grave, ten oosten de Zomerweg, ten zuiden Eikenburg en ten westen de weg naar het Kruipgat' met een oppervlakte van 13,09 ha. voor fl. 87,45 (zie kaart (13 ha));
 - In juli 1825 een stuk heide ten noordoosten van Eikenburg, met ten noorden de Straatweg naar Grave en omgeven door heidewegen ten oosten en ten zuiden van 4,43 ha. voor fl. 132,90 (zie kaart (4 ha)).
- Zoon August rondt in 1830 deze uitbreiding van Eikenburg af. Hij koopt de Zomerweg gelegen tussen beide vorige aankopen in: die heeft zijn functie dan verloren.
- De 'aan weerszijden afgegraven en vervallen weg' van omstreeks 1 ha. voor fl. 20,- (kaart (1 ha)).

Aankopen Van Meeuwen 1825/1830 op kaart van C.J.J. Goffin 1838

De aankoop uit 1825 biedt Van Meeuwen de mogelijkheid om een eigen toegangsweg van 600 meter naar zijn buitenhuis aan te leggen en dat gebeurt dan ook!

Deze oprijlaan is in het stratenplan Eikenburg opgenomen: het is de Douglaslaan. Of de commissie die de

¹ StA sH, R. 1709, fol. 27 vs.

² StA sH, R. 1732, fol. 387vs-390r.

³ BHIC, Schepenprotocol Nuland, toegangsnr. 7342, inv. nr. 50, p. 207-211.

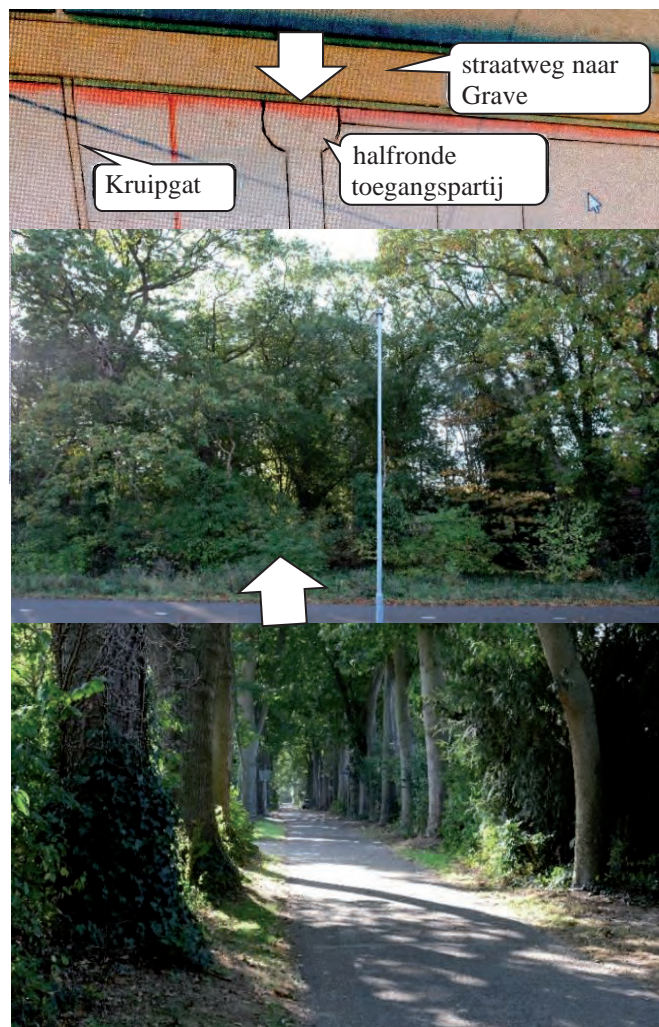
⁴ Van Heumen 2013, *Verpondingsboek Rosmalen begin 18^e eeuw*, p. 66.

⁵ BHIC, Schepenprotocol Nuland, toegangsnr. 7342 inv.nr. 36, p. 111-114.

⁶ StA sH, Schepenbank Rosmalen, toegangsnr. 0466, inv. nr. 150, f. 9r-v.

namen bedacht wist dat dit de oprijlaan van Eikenburg was betwijfel ik, maar wij weten het nu.

Het meest noordelijke stuk van de laan ligt in een bosstrook. In het terrein herkennen we de halfronde toegangspartij die ook op de kadastrale kaart uit 1830 is te zien. Dit stukje geschiedenis ligt verscholen naast het fietspad van de A59 en is omringd door ruim 200 jaar oude Amerikaanse eiken die de eigenaar daar plantte.

De rest van de geschiedenis van Eikenburg volgt.

⁷ Akte of overschrijving niet gevonden.

⁸ Archeologisch onderzoek SHMS Maliskampsestraat 84, 2009.

⁹ Vera, *Gemene gronden in de Meijerij van Den Bosch*, 2011, p. 84.

¹⁰ StA sH, Notarieel archief Rosmalen, toegangsnr. 7106, nr. 4 en 191 en toegangsnr. 7111, nr 106.

De twidde golf

Driek van Grètte

Wè ware we d'r toch af verskote. N'virus die 't hille laand stil ha geleet. Host gin verkeer op de grote wege, winkels èn d'n ollingen horeca geslote; d'n anderhalve meter sameléving èn nuum mar glijk op. N'virus, die zèlfs de kerke stil lin, dè han nog noit meegemakt. Ja, héél vruuger, toen we de Lambèrtus af han moete geve èn tevréje moese zen mi 'n skuurkerk. Wie denkt doar nog òn. Dur de virus waar 't zò veul meugelijk binne blève gebloaze, vural vur ouw minse, zò-èswèllie. Skole van laag tot tot hóg wiere glijk geslote. Zèlfs opa Driek moes on lain nog één van de klèinkènder wè hëlpe mi de ikkenemiej somme. Èn... mi suuksès.

We wiere èn ware bang, wiese mi dieje corona host ginne road, mar... we hiele ons glijk òn de regels, die Rutte ons opgeleet ha. Èn 't werkte ók nog ók nog óók. Mi de zomer vur de deur wiere we, umdè we de virus overwonne han, geleidelijk òn wir losgeloate. Wè ware we blèij, al waar 't dan toch mar 'n bietje blèij mi 'n zwart rèndje vanweges de verskrikkelijke veul dodelijke slachtoffers. De zomer vrèijhèd hi ons gin goewd gedaan. D'n anderhalve meter afstand houwe blief, mar wier mi voete getroje. De strande laage mutje vol, de jongelùij gonge op v'kantie, zò-w-ès hullie dè gewend ware. Mi bosjes bè mekare èn mar roepe, dè ze mi de corona niks mer te make han. Veul minse op v'kantie, hier of in 't buiteland.... 't Kos niej op.

Èn toen wier 't èind augustus, sèptèmber èn doar waar ie sakkerjuu wir, 't coronavirus èn nog nie zò misselijk wènnig. We skròkke d'r glijk af, mar veul minse han d'r ginne zin mer in um wir trug te valle op de ouw opgelegde regels. 't Voetballe moeg wir beginne, mar... mi 'n beperkt groepke supporters in 't stadion, anderhalve meter ùit mekare, niej gille, niej zinge, niej kwèke èn hardop juiche. 't Werkte, irlijk wòrrend woar, van gin kantes mi 't gevolg dèt 'r bürgermisters ware, die zinne ge kregt nog één kans de volgende week de zondug, èn zo niej, dan leg ik de hille boel stil èn wordt 't gewóón speule zonder publiek. Vervéland, mar zo wijt is 't nou al wir 'n hil tedje.

De studènte wier òngeroaje de introductie nie dur te loate goan of de regels héél skèrp op pepier te zette, gehéél volges de anderhalve meter sameléving. Wè viel dè toch tege. Introductiefistjes mi veule bè mekare, erges wè aachteraf. Ge zut toch zegge, doar zit 't verstand, mar... Dè verstand waar sakkerjuu wijt zuuk. In Rotterdam han ze zèlfs 't lef, dè ze d'r fistje hiele host aachter de winning van Abouta-

leb. Zèlfs in Den Bosch din Avans stiekem de stad ùit èn mi z'n alle op Rusmolle op af. Gelukkig dè d'n bürgermister ze rap zat in de gate ha èn dus... gin fistje, mar wèl 'n verbaal, wè bè studènte mi wènnig cènte flink zeer duu.

De halve maatregele van Rutte leverde gin rissultaat op. Integendéél... doar staak verdomme zó mar inins 'n groepke de kop op mi de leus: Wèllie doen niej mer meej. De besmettinge liepe mi bosjes umhóg èn d'r blief niks anders over ès unne vurzichtige halve lock down vur d'n horeca... èn umdè dè ók al wir niks opleverde èn mi de winter vur de deur (winter-kouw-griep èn corona zen dikke vriende) kos Rutte niks anders mer doen ès de skole mar wir sluite èn overnet unne flinke lock down op te legge èn sunterkloas èn kèrstmis èn ouwjoar mi hógstes driej man op bezoek. Èn doar zaate we dan... ons Bètje èn ikke. Ons kènder kosse diej daag niej komme. Ons klèinkènder zen vur 'n groot déél al bove de twaalf joar, dus mi de ouwlùij d'rbè kwame ze steeds bove de driej ùit. Èn numdè wèllie

*Anna van Driek van Grètte mi de skolk òn en Grèt de Werd, bèkker in Rusmolle.
Deze foto komt uit het familiearchief van Henk de Werd.*

ons, krèk ès ons kènder, nètjes òn de regels hoùwe, wiere 't fistdage mi z'n tweeje. Vur de gezellighèd han we de kèrstbóóm en de kèrststal al meteen nò de suntrekloas gezet. Maria, Jozef èn 't kiendje Jezus kosse, umdè dè één gezin is, bè mekare stoan. Mar de hèrders èn de drij kunninge zun die nou toch anderhalve meter op afstand moese komme te stoan. We hebbe nog zitte rikroaje of ze 'n mondkèpke op moese. Stel toch dè 't kiendje Jezus in dè kripke besmet zu worre mi corona. Ge wit mar noit.

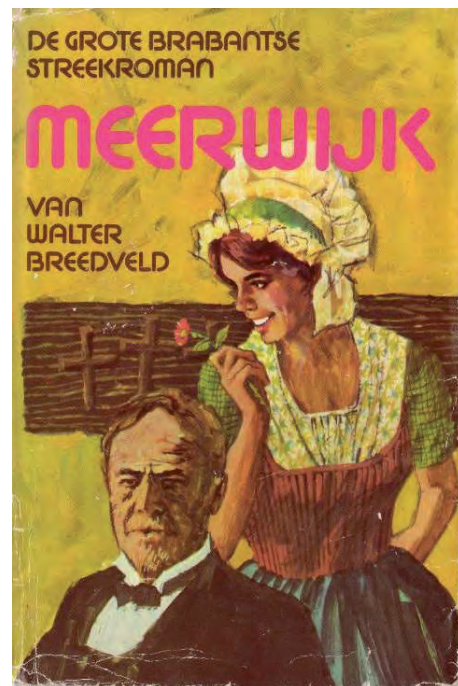
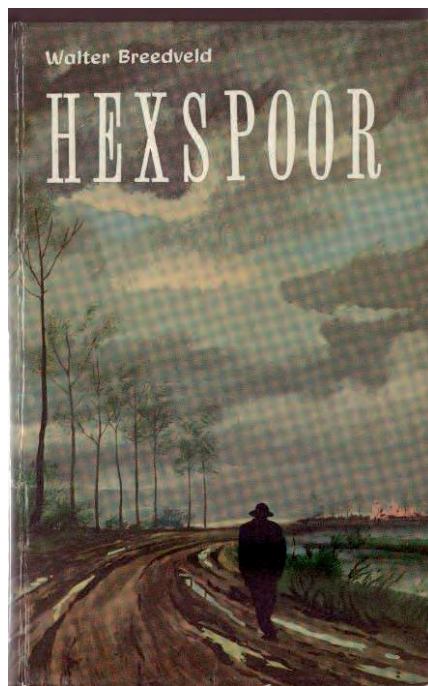
D'n biskop liet de misse èn de nachtmis dur goan mi geslote deure. Ès koor kosse we dus, krèk ès mi de Pösse èn Pinkstere, overnet ons skòn Krönungsmesse van Mozarte nij zinge. Ginne vierstemmige stille nacht, gin we komme te same onder 't stèrreblinke of hoe leit dit kindeke hier in de kouw. Overiges heb ik dees leste liedje oit gezonge mi de kèrstmis in Afrika mi 40 grade hitte. Um toch ifkes buite te kunne zen, gonge we tussendeur 'n uurke wandele, we bekieke de Dungese kèrststallekes overall langs de weg èn genoete doar af ok al stonne hèrders èn kunninge nij op anderhalve méter afstand. We han gelukkig nog veul boeke ùit de biebs èn natuurlijk onze tillevisie nij te vergéte. De kènder tillefoneerde, appte, mailde of bèlde op de smartphone mi bilde d'rbè, zòdè we mekare toch nog kosse zien.

Eigelijk niks bezunders, want ik herinner me nog dè wèllie in de jòrre vijftig van de vurrige euw tillefóón kriege. Ons nummer waar K4192-341. Toen dè ding vur d'n uurste keer begos te rammele, bèlle dus, din ons mam, Anna van Driek van Grètte, achterbekare durre skolk af, bang dè ze

waar, dè ze òn d'n andere kant heur kosse zien. Ès ze nou zou heure dè wèllie ons kènder kunne zien op 'n tillefóón zó gróót ès tweeej kwatta's néve mekare, dan zu ze beslist zegge. Gèkker kan 't nij mer.

Nou duurt dieje twidde golf nog langer ès we gedocht han. Bè de lock down kriege we 'n oavendklok ók nog, ók nog óók. Krèk ès in d'n órlog. Ók toen kriege sommige minse 'n vrèjstelling. Vèldwachter d'n Els, Bèrt van Driek Jòrisse, diej bè de NS werkte èn nuum mar op. Ik zu zegge, kèk mar 's in de boeke over Rusmolle van de mister van d'n bèkker, want doar kunde ze glijk op 'n rèjke zien stoan. Dè dur diej oavendklok in hil 't laand, ók in Den Bosch, d'n órlog ùitbraak, doar skrokke we toch gruwelijk af.

De boeke van de biebs hen we ùit èn dan komt ons èige biebs d'r wir òn te páás. Unne skoolmister krieg vruuger ès ie jarig waar veul pèkskes sigrètte. De minse wiese dè n' skoolmister veul verdiende, mar wènnig krieg. Overiges gèldt dè ók nog vur d'n dag van vandaag. De mister van d'n bèkker vertelde me dè hij nij rókte èn dus krieg ie op zonne verjeurdag dik répe kwatta's of wè boekebonne. Jo Alebeek, de kolenboer van Hintum, gaaf hullieje Gerard, die nou 'n taxibedrijf hi, zo'n boekebon mee èn de mister kocht doar mooi boeke af van Walter Breedveld, unne skrèver ùit Den Bosch, die sakkerjuuse mooi dinger hi geskreve. Nò host 60 joar zen ze nog de moeite wèrd um te léze. Dur corona heb ik overnet genote van "De Kieviten", van "Hexspoor", van "De schaduw van de popelieren", van "Meerwijk" enz. 't Mooie d'raf is, dè ge de omgeving kent èn dè ge de kattelieke kerk nog wir 's tege komt mi

veul biechte, misse in 't latijns, trouwe vur arbèijers smè-res um 8 ure en vur de hirre van 't dÛrp mi veul pracht èn praal èn de róje lóper ùit um tien ure èn procèssies op sacramèntsdag. In Rusmolle moeste dan de misse mooi harke èn de stroat skoonvege, ammel vur “ons Heer” in de monstrans.

Èn wè 't geloof òngu, zèlf heb ik nog drij godsdienst-diploma's. Ik ken dus ès ginnne andere 't klappe van de zweep van de kerk van vruuger. Gelukkig kriege we in 1960 biskop Bèkkers. Toen dieje mins op de tillevisie vertelde dè de minse zèlf vort moege bepale, nor eer èn gewete, hoeveel kènder dè ze wòan hebbe, zin ons mam, ès ze dè toch in onze jonge ted ók ha gemeuge, dan han wèllie

d'r gin tien op de wirreld gezet, umdè de p'stoor of kappe-loan nò d'n doop steeds zin “Tot volgend joar”. “Hoeveul zudde d'r dan gevat hebbe, mam”, vroeg ik héél vurzichtig. “Vier”, zin ze. Wè waar ik toen toch blèij. Ik ben immers nummer vier in diej rèij van tien. Gèllie meut eigelijk ók blèij zen, want anders hadde ginne Driek van Grètte gehaad in Rusmolle. 't Waachte is op 't vaccin. De ouw krùijers zun 't uurst òn de burt komme, mar nou gòn de ziekenhuize, de huisartse, de verpleegtehuize ammel glijk veur. De pliesie ruupt ók al um veurrang. We zien wèl. Ik heb gelukkig nog meer boeke van Walter Breedveld.

Boek over Hintham

Ad van Liempt

Is de geschiedenis van Hintham het waard om een boek over te maken? Welzeker! Het oude dorp had heel wat te bieden. Dus, binnenkort verschijnt het boek “De ruimtelijke historie van Hintham”. Het beschrijft de geschiedenis van zaken die er zichtbaar zijn en waren, zoals huizen, boerderijen, herbergen en wegen. De beschreven periode is die tussen 1830 en 1945, met uitstapjes naar een verder verleden en ook naar later. Het boek omvat zowel het voorheen Rosmalense deel, als het Bossche deel met Hinthamerpark en omgeving.

De geschiedenis van de ruim 380 panden die er in die periode in Hintham stonden is beschreven in 284 pagina's en geïllustreerd met meer dan 860 foto's, bouw- en andere tekeningen en kaarten.

Schrijver is Ad van Liempt, oud-stedenbouwkundige, die 5 jaar onderzoek naar dit al in de 13e eeuw genoemde dorp deed. Van zijn hand verschenen eerder boeken over de geschiedenis van oude en verdwenen bebouwing in Waalwijk. De onderzoeksmethodiek die hij daarvoor ontwikkelde is ook in het boek over Hintham toegepast.

Diverse oude families uit het dorp gaven hun medewerking aan de totstandkoming van het boek, hetgeen leidde tot niet eerder gepubliceerd materiaal.

Uniek zijn de ruim 70 opgenomen schilderijen en tekeningen van huizen uit veelal particuliere collecties.

Het kleine dorp kent veel verrassingen, van wonderlijke namen van panden tot bijvoorbeeld een paviljoen voor tbc-lijdens toe.

Het oudste in aanleg nog bestaande pand is de voormalige boerderij-uitspanning “De Boterweg” aan de Jasmijnstraat 38, nu verbouwd tot villa.

Ontdekkingen: Hinthamse archeologische vondsten uit 1861 liggen in het Noordbrabants museum, een eerder ontwerp voor het Hinthamerpark door architect Valk, waarom de kerk in Hintham de heilige Anna is genoemd, prachtige boerderijen aan de verdwenen Rechtse dijk, delen van een 14e eeuwse Hinthamse schouw die nog in het Muiderslot te zien zijn en nog veel meer.

Naast de bebouwing op zich is er ook uitgebreide aandacht voor veldnamen, de verdwenen stelling Hintham, de historie van de wegen, overstromingen, de naam Hintham en de relatie tot de omgeving.

Op de site www.pisatel.nl (menu: boeken) staan voorbeeldpagina's uit het boek. Je kunt het daar ook bestellen.

advanliempt@hotmail.com

073-6414555

De historie van de familie Siepkens te Hintham-Rosmalen

Henk de Werd
Deel 5

Na burgemeester Willem Siepkens en zijn kinderen Willem Hendrik Siepkens, priester Engelbertus Siepkens, de tweede Rosmalense burgemeester Hendrik Ignatius Siepkens en Jacoba Siepkens zijn we inmiddels aanbeland bij Adriana Siepkens. In deel 4 hebt u u al kunnen lezen, dat deze Adriana Siepkens twee keer huwde. De eerste keer met Augustinus van de Goor en de tweede maal met Willem van Elten. Dit tweede huwelijk was overigens een huwelijk op huwelijkse voorwaarden, zoals we dat aan het slot van deel 4 hebben kunnen lezen. Alvorens verder te gaan met Adriana Siepkens is het goed nog eens even te laten zien welke rol een burgemeester Siepkens ook speelde bij de benoeming van een schoolmeester in Rosmalen, Hintham of op de Kruisstraat.

Zo lees ik in “Nieuwe Bijdragen ter Bevordering van het onderwijs en de opvoeding, voornamelijk met betrekking tot de Lagere Scholen in de Verenigde Nederlanden voor den jare 1828. Schoolberigten November 1827 Noord-Brabant. Hintham, onder Rosmalen: Het vergelijkend examen voor de vacante school alhier, is bepaald op Dingsdag den 18 December aanstaande des voormiddags ten tien ure TEN HUIZE VAN DEN HEER W.SIEPKENS TE HINTHAM.”

Het komt natuurlijk vreemd over, dat de burgemeester dit “vergelijkend examen”afneemt bij hem thuis. Nadat

*Rechts: het oude, in 1826-1827 gebouwde gemeentehuis.
Uit de ansichtkaarten collectie van Henk de Werd in het
Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.*

de Rooms-katholieken rond 1823 hun Lambertuskerk teruggekregen hadden, moest er een nieuw gemeentehuis komen. De oude “raatkamer” van de schepenen was immers met het volledige oud archief ondergebracht in de Lambertuskerk, omdat die veel te groot was voor de kleine protestantse gemeenschap (gezinnen van de dominee, de secretaris / notaris, de schoolmeester van Rosmalen en de schoolmeester van de Kruisstraat). Dat nieuwe gemeentehuis werd in 1826 aanbesteed, samen met een schoolgebouw in Hintham. Ongetwijfeld is dat in 1827 nog niet klaar geweest.

Ook het begrip “vergelijkend examen” vraagt om een toelichting. Het is geen examen in onze betekenis van het woord, maar een sollicitatiegesprek met de burgemeester. Het gemeentebestuur was tegelijk het bestuur van de openbare scholen. Vandaar dus dat het gesprek met de burgemeester plaats vond.

“Hintham onder Rosmalen.

Op den 18 December 1827 werd alhier het vergelijkend examen van sollicitanten naar de vacante school dezer plaats gehouden TEN HUIZE VAN WILHELMUS SIEPKENS, BURGEMEESTER.

Tot hetzelfde hadden zich aangegeven: P.J. Dikmans van (uit) Nunen; E. de Visser van Vierlingsbeek; H. Waaijers van Geldrop; J. Janssen van Lith; L. van Erp van Oisterwijk; E.N. van Dijk van Boxmeer; J. Berkhout van Katwijk aan Zee; J. Groenendaal van Heerwaarde; H. Aldenhuizen van Uden; J.F.Frauderka van Kaathoven; A.P. Vermeulen van Gemert; T. Bogaarts van Dongen; en L. van der Heijden van Best.

Van deze zijn NIET opgekomen: H. Aldenhuizen, A.P. Vermeulen en T. Bogaarts. Het procesverbaal benevens de voordragt is aan den Heer Gouverneur ingezonden Nov. 1827.”

Bestudeerd hebbende de historie van de allereerste lagere school in Hintham weet ik, dat L. van Erp uiteindelijk werd benoemd tot de eerste schoolmeester van de toen nog openbare school in Hintham (later werd dat de Annaschool). Deze L. van Erp werd, na Willem Siepkens en Hendrik Ignatius Siepkens, de derde burgemeester van Rosmalen. Het kan verkeren zei Bredero, een van onze Nederlandse schrijvers.

We vervolgen nu ons verhaal met Adriana Siepkens

Adriana Siepkens en haar tweede man Willem van Elten woonden aanvankelijk te Eindhoven. Aldaar werd ook hun eerste kind geboren. In 1835 kocht haar vader, burgemeester Willem Siepkens, het huis “de Valk” te Hintham, dat hij vervolgens aan zijn dochter Adriana en haar man Willem van Elten verhuurde. Na het overlijden van haar vader erfde Adriana het huis “de Valk”. U hebt dit reeds kunnen lezen bij de erfdeling van de nalatenschap van Willem Siepkens, de eerste burgemeester van Rosmalen.

Over het huis “de Valk” en het woonhuis/herenhuis met leerlooierij van de familie Siepkens kunt u verderop lezen.

Uit het eerste huwelijk van Adriana Siepkens werden twee kinderen geboren, te weten:

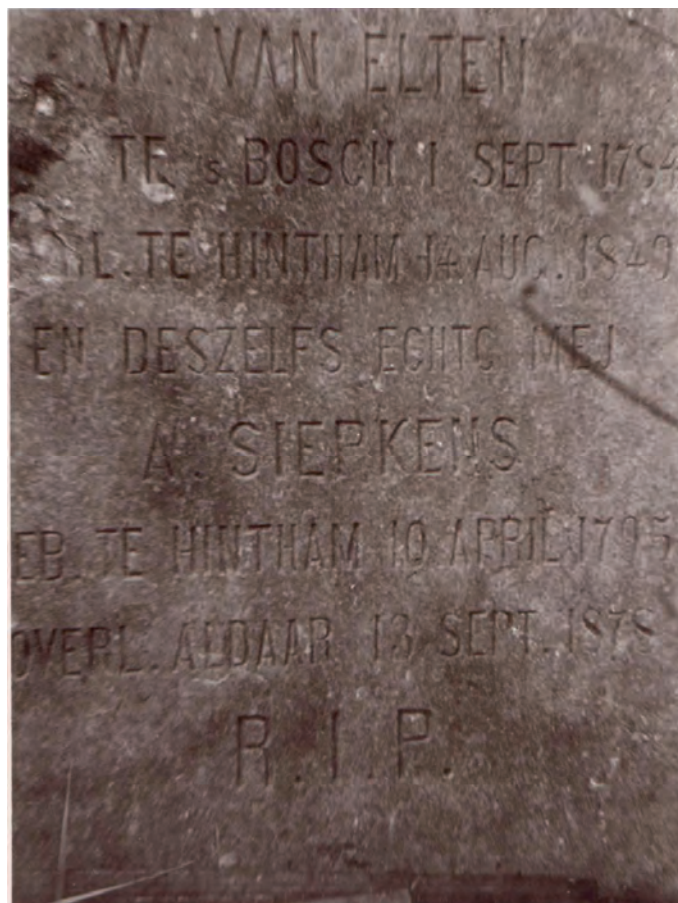
1. Engelbertha Agnes van de Goor. Zij huwde met Wilhelmus Victor Heuvelmans, fabrikant, wonende te Antwerpen. Deze Engelbertha werd vernoemd naar de jongoverleden priester Engelbertus Siepkens.
2. Wilhelmina Jacoba van de Goor. Zij woonde te Hintham. Zij werd vernoemd naar haar oma Wilhelmina van Beek, echtgenote van burgemeester Willem Siepkens.

Uit het tweede huwelijk werden drie zonen geboren, waarvan er twee jong stierven.

1. Jacobus Antonius van Elten. Hij werd geboren te Eindhoven op 15 januari 1835. Zie 5
2. Wilhelmus Henricus van Elten, geboren te Rosmalen op 7 april 1837. De akte van geboorte van dit kind kon niet worden opgemaakt door burgemeester Willem Siepkens zelf, omdat hij opa van het kind was. Bij deze akte, opgemaakt op 8 april 1837, werd de volgende aantekening gemaakt: “Extract uit het register van de deliberatien of besluiten van den burgemeester der gemeente Rosmalen. De burgemeester der gemeente Rosmalen, beambte van den burgerlijken stand, overwogen hebbende zijne onbevoegdheid tot het opnemen der actens van geboorte een zijner kleinkinderen betreffende, zo is het dat hij bij deze Lambertus van der Doelen eerste assessor (wethouder) dier gemeente delegeert als beambte van den burgerlijken stand tot het opnemen der acte van geboorte van het kind van zijnen schoonzoon den Heer Willem van Elten en zijne dochter Adriana Siepkens, echtelieden, beiden mede te Rosmalen woonachtig, aldaar geboren op 7 april 1837.” Het kind overleed reeds op 8 januari 1838 te Hintham.
3. Antonius Wilhelmus van Elten. Hij werd op 2 januari 1839 ingeschreven in de burgerlijke stand door burgemeester Hendrik Ignatius Siepkens, zoon van

de eerste burgemeester en broer van Adriana Siepkens. Dit kind overleed reeds op 1 oktober 1839.

Willem van Elten overleed te Hintham op 14 augustus 1840. Hij werd 55 jaar oud. Adriana Siepkens overleed op 13 september 1878. Zij werd 83 jaar oud. De grafsteen Van Elten – Siepkens lag vele jaren op het kerkhof bij de Lambertuskerk. Driek Pretti, de gravendelver in de jaren dat hij knecht was bij de zusters van Schijndel in het klooster Van Meeuwen, attendeerde mij op deze grafsteen, die in een later stadium is geruimd en vernietigd. Gelukkig hebben we de foto nog, die Henk de Werd zelf maakte. Driek Pretti heeft de grafsteen zelfs nog geschonken aan Henk de Werd, die dit loodzware object echter geen plaats kon geven. De in de weg gelegen grafsteen werd nadien vernietigd en geruimd.

*Grafsteen Wilhelmus van Elten en Adriana Siepkens.
Foto: Henk de Werd.*

In mei 1879 gaan de kinderen van Adriana Siepkens over tot de verdeling van de erfenis.

Op 23 mei 1879 verschenen daarvoor voor Mr. Marinus Kolff, notaris gevestigd te Rosmalen, in tegenwoordigheid van te noemen getuigen:

- A Mejufvrouw Wilhelmina Jacoba van de Goor, zonder beroep, wonende te Hintham, gemeente Rosmalen.
 - B De Heer Hendrikus Ignatius Siepkens, zonder beroep, wonende te Hintham, gemeente Rosmalen, in hoedanigheid van gemagtigde van den Heer Wilhelmus Victor Heuvelmans, fabrikant, wonende te Antwerpen, als in volle gemeenschap van goederen gehuwd met Engelberta Agnes van de Goor, blijkens volmagt, onderhandsch geteekend te Antwerpen den zestienden dezer.
 - C De Heer Jacobus Antonius van Elten, leerlooier, wonende te Hintham, gemeente Rosmalen. Die verklaarden te willen overgaan tot de scheiding en verdeeling der door hen in onverdeelde gemeenschap bezeten wordende roerende en onroerende goederen, vorderingen en gereede gelden, afkomstig uit de nalatenschap hunner moeder, mejufvrouw Adriana Siepkens, eerder weduwe van den Heer Augustinus van de Goor, later weduwe van den Heer Willem van Elten, den 13 september 1878 te Hintham, gemeente Rosmalen, overleden. En geven comparanten te kennen, dat de erflaatster zonder een uitersten wil na te laten is overleden, zoodat hare drie kinderen Wilhelmina Jacoba en Engelberta Agnes van de Goor en Jacobus Antonius van Elten, ieder voor een derde gedeelte in haare nalatenschap gerechtigd zijn. Dat door hen met onderlinge goedvinden de te verdeelen goederen in der minne zijn gewaardeerd op de hierna te melden waarde.
	gemeente Rosmalen, kadastraal bekend Sectie E Nummer 97,98 en 507 groot een en dertig aren zes en veertig centiaren, gewaardeerd op	f 4500,-
	Meubilaire goederen, gewaardeerd op	f 2650,-
	Aanwezig contant geld	f 210,-
	Nog te vorderen huishuur	f 41,-
	Een vordering ten laste van	
	A. Puls te 's-Hertogenbosch	f 252,-
	In de looierskuipen van de leerlooierij, door de overledene uitgeoefend, aan huiden	f 4921,-
	Kalfsvellen uit de leerlooierij	f 22,-
	Verder uit de leerlooierij ook nog	f 240,-
	Volgens een acte van koop, opgemaakt door notaris Esser Meerman te Rosmalen op 3 maart 1849 verkreeg zij het vruchtgebruik van twee percelen bouwland, gelegen onder Rosmalen op het Garstveld, bekend aldaar Sectie A nummer 477, groot elf aren en zeventig centiaren en Sectie A nummer 533, groot 34 aren en 90 centiaren. Beide percelen waren 17 januari 1879 verkocht voor f 450,- “Daar de overledene den leeftijd van drie en tachtig jaren had bereikt, valt dit vruchtgebruik onder de baten haar nalatenschap voor een bedrag van	
		f 36,-
	Totaal f	18372,-

le Een huis, tuin en erf, gelegen te Hintham, gemeente Rosmalen, kadastraal bekend in sectie E, nummers 97-98-507, groot 31 aren en 46 centiaren, geschat op vier duizend vijf honderd gulden.” Dit is dus het eerder reeds genoemde huis “de Valk”..... Het woonhuis werd toebedeeld aan Jacobus Antonius van Elten.

In de “Memorie van Aangifte voor het regt van successie”, opgemaakt 8 maart 1879 verklaren de bovengenoemde kinderen van Adriana Siepkens, dat haar nalatenschap bestaat uit de volgende baten en lasten:

BATEN:

Een perceel weiland, genaamd “den Obelen”, gelegen in den polder de Vliert, onder 's-Hertogenbosch, kadastraal aldaar bekend in sectie C nummer 75, groot twee hectaren, vijf en veertig aren, twintig centiaren. Dit perceel is na het overlijden van de erflaatster verkocht, blijkens acte verleden voor den notaris Kolff te Rosmalen, den zestiende December 1800 acht en zeventig voor de somma van vijf duizend vijf honderd gulden, op welk bedrag het ten deze wordt gewaardeerd f 5500,-

Een huis, tuin en erf, gelegen te Hintham

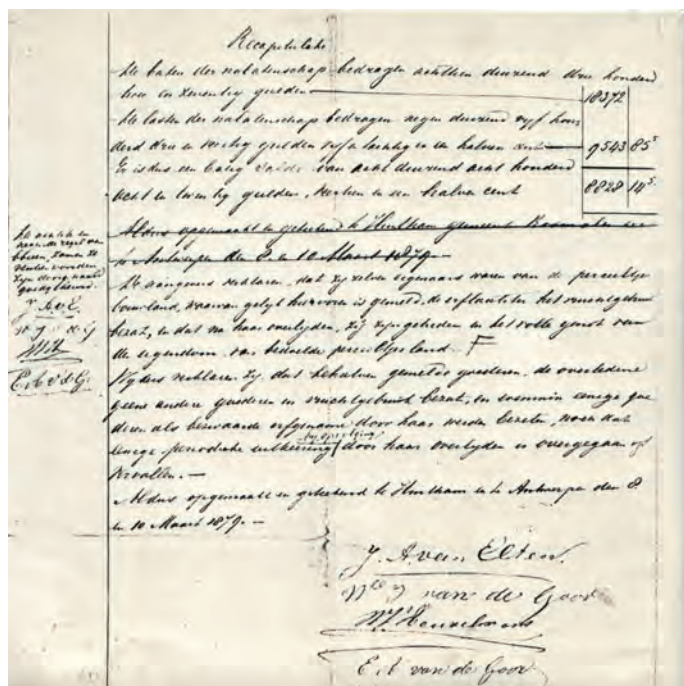
LASTEN:

De overledene was schuldig ten behoeve van de heer Willem Hendrik Siepkens te Den Bosch.

	f 1400,-
Een schuldbekentenis van 24 september 1860	f 1600,-
Een schuldbekentenis van 1 mei 1861	f 3500,-
Een schuldbekentenis van 17 september 1876	f 200,-
Een schuldbekentenis van 1 februari 1862 aan de heer Hendrik Ignatius Siepkens	f 1500,-
Aan de firma Pastoors Hermans te Grave voor geleverde goederen	f 679,-
Aan Cornelis Switserlood, timmerman te Hintham wegens werkloon	f 11,38
Aan de heer Anderegg, geneesheer te Rosmalen voor geneeskundige diensten gedurende de laatste ziekte	f 157,70
Aan Willem van de Koolwijk te Heesch voor geleverd bier tot 13 september 1878	f 16,-
Aan mej. A. Wijnbergen te Den Bosch voor naaiwerk	f 22,35
Aan de heer Laffertée te Den Bosch voor geleverd hout in 1878	f 7,90
Aan de heer J.A. van Maaren te Den Bosch voor tot 13 september 1878 geleverde schoenen	f 3,40

Aan de heer G. Schopmayer, wegens in 1878 geleverd behangselpapier	f	10,95
Aan de heer Deckers te Den Bosch voor heekundige diensten	f	1,-
Aan de heer J. van Os Keuls, apotheker te Den Bosch voor geleverde medicamenten	f	6,20
Aan de heer A.C. van der Meulen voor geleverde steenkolen	f	9,35
Aan P. Govers wegens loodgieterswerk	f	17,41½
Aan de heer H.T.J. van der Ven voor geleverd zout voor de looierij	f	4,40
Huur aan de dienstmaagd voor het lopende half jaar	f	22,50
Aan Ysbrand Visser, timmerman te Rosmalen voor de doodskest	f	95,-
De begrafenis-kosten van de overledene	f	150,26
De kerkelijke diensten	f	140,-
Totaal	f	9543,85½

Er was dus een batig saldo van f 18372,- min f 9543,85½ = f 8828,14½

De laatste pagina van de “Memorie van aangifte voor het recht van successie”, opgesteld door de kinderen van Adriana van Elten-Siepkens. Deze kopieën werden beschikbaar gesteld aan Henk de Werd door Geertruida Dorenbosch. Haar archief zit, zoals reeds eerder gemeld, in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.

De kinderen verklaren nog, dat zij zelf de eigenaars waren van de bovengenoemde percelen bouwland, waarvan de erfllaatster dus het vruchtgebruik bezat. Na het overlijden van hun moeder hebben zij het volle genot van het eigendom verkregen.

5 Jacobus Antonius van Elten, zoon van Adriana Siepkens en Willem van Elten

Met het overlijden van Hendrik Ignatius Siepkens stierf de Hinthamse tak Siepkens in de mannelijke lijn uit. Hendrik stierf immers ongehuwd en kinderloos. Kinderloos bleef ook het huwelijk van zijn broer Willem Hendrik Siepkens. Zijn broer Engelbertus Antonius werd priester. In de vrouwelijke lijn ging de familie verder onder de naam Otten (Jacoba Agnes Siepkens), van de Goor en van Elten (Adriana Siepkens).

Voor de Rosmalense geschiedschrijving is Jacobus Antonius van Elten belangrijk. Hij erfde immers het ouderlijk huis “de Valk” te Hintham na het overlijden van zijn moeder Adriana Siepkens en de villa met leerlooierij van zijn oom Hendrik Ignatius Siepkens. Jacobus Antonius van Elten werd op 15 januari 1835 te Eindhoven geboren als zoon van Wilhelmus van Elten en Adriana Siepkens. Hij overleed te Rosmalen op zijn 67ste verjaardag, 15 januari 1902. Hij werd leerlooier in het bedrijf van zijn oom. Hij huwde pas op latere leeftijd met Geertruda Agatha van Avezaath, geboren op het Hooghuis te Beesd op 21 maart 1845 en overleden te 's-Hertogenbosch op 4 oktober 1915. Voor dit huwelijk werd op 10 oktober 1879 een acte van huwelijkse voorwaarden opgesteld, die in januari 1880 officieel

werd geregistreerd. In die akte kunnen we lezen: “Voor mij Meester Marius Kolff, Notaris gevestigd te Rosmalen, in tegenwoordigheid van na te noemen getuigen, verschenen: De Heer Jacobus Antonius van Elten, leerlooijer, wonende te Hintham, gemeente Rosmalen, ter eener zijde en Mejufvrouw Geertruida van Avezaath, zonder beroep wonende te Beesd, ter anderer zijde. Die Verklaarden voornemens te zijn met elkander een huwelijk aan te gaan en vooraf de voorwaarden waarop dit huwelijk zal worden gesloten te willen regelen.

Comparanten verklaarden te zijn overeengekomen, dat tusschen hen geene gemeenschap van goederen, noch van winst en verlies, noch van vruchten en inkomsten zal bestaan, zoodat iedere gemeenschap wordt uitgesloten.

Dat de aanbreng ten huwelijk van den comparant ter eener zijde (Jacobus van Elten) bestaat behalve uit zijne onroerende goederen ten zijnen name staande en door hem voor het aangaan van zijn huwelijk verkregen uit eene hypothecaire schuldvordering ten laste van de weduwe Sprenkels te Rosmalen, rentende vijf ten honderd, groot in hoofdsom acht honderd gulden.

Aan meubilaire goederen voor eene waarde van twee duizend vijf honderd gulden. Aan gereede gelden vier duizend zes honderd gulden.

Dat de aanbreng der comparante ter anderer zijde (Geertruida Avezaath) bestaat uit: Hare onroerende goederen ten hare name staande en door haar voor het aangaan van haar huwelijk verkregen. Aan gereede gelden vier duizend vijf honderd gulden.

Wijders verscheen voor mij notaris de Heer Hendricus Ignatius Siepkens, zonder beroep, wonende te Hintham, gemeente Rosmalen, die verklaarde ter zake van het huwelijk te schenken en in vollen en vrijen eigendom over te dragen aan den comparant Jacobus Antonius van Elten, de volgende onroerende goederen, gelegen onder Hintham, gemeente Rosmalen, als een huis, schuur, erf en looijerij, bekend in sectie E nummers 788 en 623 ter grootte van negentien aren en drie en zeventig centiaren. Een perceel tuin aldaar bekend in Sectie E nummer 774 groot twee en twintig aren en zeventig centiaren.

Bovengemelde vaste goederen zijn den schenker aangekomen het huis, schuur, erf en looijerij met een gedeelte van den tuin uit de nalatenschap van zijne vader Wilhelmus Siepkens. Zijnde aan partijen verder geene titels van aankomst bekend, noch dat daarvan immer eenige overschrijving in de openbare registers heeft plaats gehad. En het gedeelte van den tuin groot zestien aren vijftig centiaren bij onderhandsche akte van koop, gedagteekend Rosmalen vijftien april achttien honderd zeven en zestig, waarvan het relaas van registratie luidt: N. 1955. Geregistreerd te

's-Hertogenbosch den zeven en twintigsten april achttien honderd zeven en zestig, deel 49, fol ... De comparant van Elten voornoemd verklaarde deze schenking uitdrukkelijk aan te nemen. Ter regeling der registratie regten wordt de onzuivere jaarlijksche huurwaarde der geschonken goederen door de schenker geschat op zes honderd gulden 's jaars.”

Jacobus van Elten, zoon van Adriana Siepkens, en de Hinthamse school in 1884

Jacobus van Elten speelde een belangrijke rol voor de medeburgers in Hintham toen in 1884 de Hinthamse openbare school werd afgekeurd en zou worden opgeheven. Die afkeuring gebeurde op basis van ”schadelijk voor de gezondheid.” Ter vervanging zou er dan in Rosmalen “eene nieuwe school nabij de kom der gemeente, ter vervanging van de bestaande school in den Kerkenhoek te Rosmalen”, gebouwd worden, “die dan ook voor de kinderen uit Hintham bestemd zou zijn.” Ik hoef je niet uit te leggen, dat Hintham zich verzette tegen deze plannen. “En dat voorts nog te dezer zake tusschenkomst is ingeroepen door J.A. van Elten en 16 anderen, allen hoofden van huisgezinnen te Hintham, bij adres van 10 April 1884, waarin de bezwaren tegen het bestaande schoollokaal uitvoerig worden ontwikkeld.” Onder de bezwaren van de ouders lees ik o.a. “Dat de kinderen om die nieuwe te stichten school te bereiken, willen zij geen grooter omweg maken, des winters een dijk zullen moeten volgen, langs meestal diep ondergelopen land zich uitstreckende en daarenboven den Zuid-Ooster spoorweg zullen moeten volgen. Dat voor kinderen van jeugdige leeftijd het bewandelen van een weg als hier omschreven, niet geheel zonder gevaar is te achten. “

Zeer uitgebreid heb ik de complete historie van de eerste school te Hintham, in een boekwerk van ruim 160 pagina's, beschreven. Daarin komt het probleem van de afgekeurde school uitgebreid aan de orde.

6 Adriana van Elten x Franciscus Dorenbosch

Na hun huwelijk betrokken Jacobus van Elten en zijn vrouw het in Hintham gelegen huis, geschonken door Hendrik Ignatius Siepkens. Hier werd op 19 maart 1882 een kind geboren, een dochter, genaamd Adriana Wilhelmina van Elten. Zij overleed op 20 januari 1930. Op 15 mei 1905, haar vader was toen reeds overleden, huwde zij, met toestemming van haar toeziende voogd Antonius Otten, burgemeester van Erp en een neef van haar vader, (Burgemeester Otten was een zoon van Gerardus Otten en Jacoba Siepkens) met Franciscus Reinierus Johannes Dorenbosch, geboren te Den Bosch op 15 augustus 1871 en aldaar overleden op 24 september 1934. Hij was een zoon van Mathijs Dorenbosch en Nicolasina Eekels. Het huwelijk werd gezegend met zeven kinderen, waarvan er twee kort na hun geboorte stierven. Een van deze kinderen

was Gertruda Dorenbosch, die als bibliothecaresse van het Provinciaal Genootschap veel mensen geholpen heeft bij hun zoektocht naar de historie van hun woonplaats en/of familie. Ook ondergetekende bewaart goede herinneringen aan haar. De geschiedschrijving van deze familie Siepkens kon mede tot stand komen, dankzij haar spontane beschikbaarstelling van haar privé - familiearchief. Adriana Wilhelmina Dorenbosch – van Elten is als vierde eigenaresse van de diverse “Siepkenspanden” eveneens belangrijk voor de historie van Hintham 16

oft gemeenlijk genoemd den Rooden Leeuw.”

In 1767 werd de Rode Leeuw gekocht door Leendert van Gogh. Zijn kinderen, Hendrien en Helena van Gogh verkopen in 1795 de Rode Leeuw aan Willem Blonket. In de verkoopakte wordt gesproken van “een huijsing genaamt den Rooden Leeuw met zijn aangelag, staende en gelegen te Hintham onder deesen dorpen van Rosmalen.” Volgens die archieven grensde het huis aan de ene zijde aan de erfgenamen van de weduwe Siepkens, aan de andere zijde aan het huis “den Bellart”, “schievende voor de straat op de erve van den Bellart.”

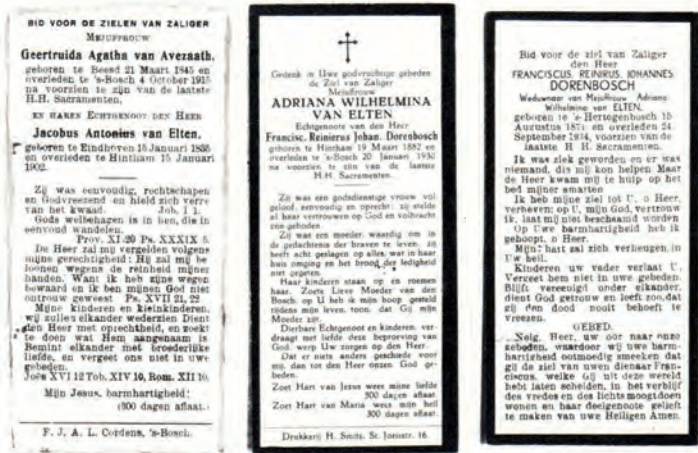
De Rode Leeuw grensde dus aan het woonhuis van de weduwe Siepkens. Bedoeld werd de weduwe van Adriaan Siepkens. Wanneer de kinderen van Adriaan Siepkens, die gehuwd was met Elisabeth Verhoffstad, in 1797 overgaan tot de verdeling van de erfenis verkrijgt zoon Willem Siepkens, de latere burgemeester van Rosmalen, het woonhuis, genaamd “den Rustwat”.

Uit deze akte van boedelscheiding blijkt ook, dat het huis “den Rustwat” grensde aan Willem Blonket, waarvan we nu weten, dat hij in “de Rooden Leeuw” woonde.

Adriaan Siepkens, zoon van Willem Siepkens en Hendrien van Tiggelen, kleinzoon van Adriaan van Tiggelen en Margriet van Beek, woonde dus naast het ouderlijk huis van zijn moeder. “De Rooden Leeuw” en “den Rustwat” stonden naast elkaar.

Het huis “den Rooden Leeuw”, door Willem Blonket in 1795 aangekocht, verkeerde bij aankoop echter in een weinig begerenswaardige toestand. Op de tiende oktober 1795 is ter “instantie en requisitie van den Heere Willem Blonket, woonende te 's Bosch, door de leeden van de municipaliteit bij wijse van beleiding der gebreken van zijn gekogt huijs, genaemt “den Rooden Leeuw”, staende te Hintham onder Rosmaelen aan den requirant op den 10den October deeses voorgesgde jaars getransporteerd door Helena en Hendrien van Gogh, besigtigt en bevonden, dat hetzelfde huijs niet alleen onbewoonbaar is, maar zo dat er niets meer van staat als de gebontens, muuren en dak, in dier voegen, dat wanneer het geent voorgesgde wiert gerepareert, digt gemaakt ende deuren en vensters vernieuwd, waartoe kosten moeten werden geïnpendeert, die de municipaliteit niet worden begroot, dog na ruime calculatie wel zullen bedraagen eene somme van ses honderd guldens.” Een bouwval dus!

In verband met het overlijden van Willem Blonket komt “de Rooden Leeuw” andermaal onder de hamer. Interessant is het te lezen, dat Willem Siepkens, die dus zijn ouderlijk huis “de Rustwat” erfde, het huis aankoopt.

Drie bidprentjes. Jacobus van Elten is de zoon van Adriana Siepkens. Adriana van Elten is de dochter van Jacobus van Elten en Geertruida van Avezath. Adriana van Elten huwde met Francisus Dorenbosch.

Woonhuizen van de familie Siepkens in Hintham Het huis “den Rooden Leeuw” en het huis “de Rustwat”

De geschiedenis van de familie Siepkens begint, zoals we hebben kunnen lezen, met ene Willem Siepkens, die huwde met de Hinthamse Hendrien van Tiggelen, dochter van Adriaan van Tiggelen en Margriet van Beek. Die familie van Tiggelen woonde te Hintham in “den rooden leeuw”. Dat huis wordt in de Rosmalense archieven al in 1668 genoemd. In 1707 werd voor de schepenen Geerit van Waeninge, Dirck van den Hurck, Jan Heeren en Cornelis van Liebergen verklaard dat Cornelis van Schaijk “inwoonder der stadt Ravestijn in den jaeren 1686 en 1687 alhier tot Hintom heeft gewoont in een camer van de huijsinghe den roden leeuw”. In 1708 werd het huis bewoond door Adriaan en Margriet van Tiggelen.

In 1722 werd de Rode Leeuw door de weduwe Margriet van Tiggelen, inmiddels hertrouwd met Gijsbert van Rosmalen, verhuurd aan Jacobus Schoonhees te Den Bosch. De archieven spreken dan van “seeckere sijne geheele huijsinghe, stallinge als den bij en aengehorende hoff, gestaen ende gelegen alhier ter plaatse genoemd Hintham, uijthangende

“Een huizinge en erve staande en gelegen te Hintham onder Rosmalen, genaamd “den Rooden Leeuw”, d’een zijde de huizinge van de weduwe Adriaan Siepkens, d’ander zijde de huizinge van Pieter van Beek..... belast met een jaarlijksche cijns van 13 duiten aan het comtoir der domeijne te ’s Bosch, de overledene Willem Blonket aangekomen bij koop en opdracht tegens Hendrien en Helena van Gogh en scheepenbrieven van Rosmalen dato negende Augustus 1795” werd op 3 juli 1797 gekocht door Francis Arends, die verklaarde dezelve gedaan te hebben ten behoeve van Willem Siepkens, wonend te Rosmalen. Het is me niet duidelijk of “de Rooden Leeuw” toen al was gerestaureerd. In ieder geval bezat Willem Siepkens door deze aankoop twee naast elkaar gelegen huizen: “de Rooden Leeuw” en “den Rustwat”. Ook het huis “den Rustwat” had toen reeds een mooi stuk geschiedenis. Immers in 1675 was er al sprake van een huis in Hintham “onder Roosmalen alwaere de Rustwath uijthangt.”

Wanneer Willem Siepkens in 1838 overlijdt, gaat zijn woonhuis over op zijn zoon Hendrik Ignatius Siepkens. Er wordt dan echter niet meer gesproken over “den rooden leeuw” en “den rustwat”. Mogelijk zijn de huizen samengevoegd en de namen verdwenen. In de archieven heb ik daar niets over terug gevonden.

Het woonhuis van burgemeester Willem Siepkens, de leerlooierij en het huis “De Valk” in Hintham

We hebben reeds kunnen lezen, dat burgemeester Willem Siepkens een welgesteld burger was. Tot zijn vele bezittingen behoorde een huis met erf, looierij, pakhuis en moestuin, groot 12 roeden en drie ellen, staande en gelegen te Hintham, kadastraal bekend onder sectie E, nummer 86-505-506. Bij de erfdeling in 1838 ging dit ouderlijk huis met de leerlooierij in eigendom over naar Hendrik Ignatius Siepkens.

Deze Hendrik bouwde bij de leerlooierij in 1868 na sloop van een oud pand, een prachtig herenhuis, dat na zijn dood overging naar zijn neef Jacobus van Elten en nadien naar zijn dochter Adriana Wilhelmina van Elten, die gehuwd was met Franciscus Dorenbosch. We hebben dat hierboven reeds kunnen lezen.

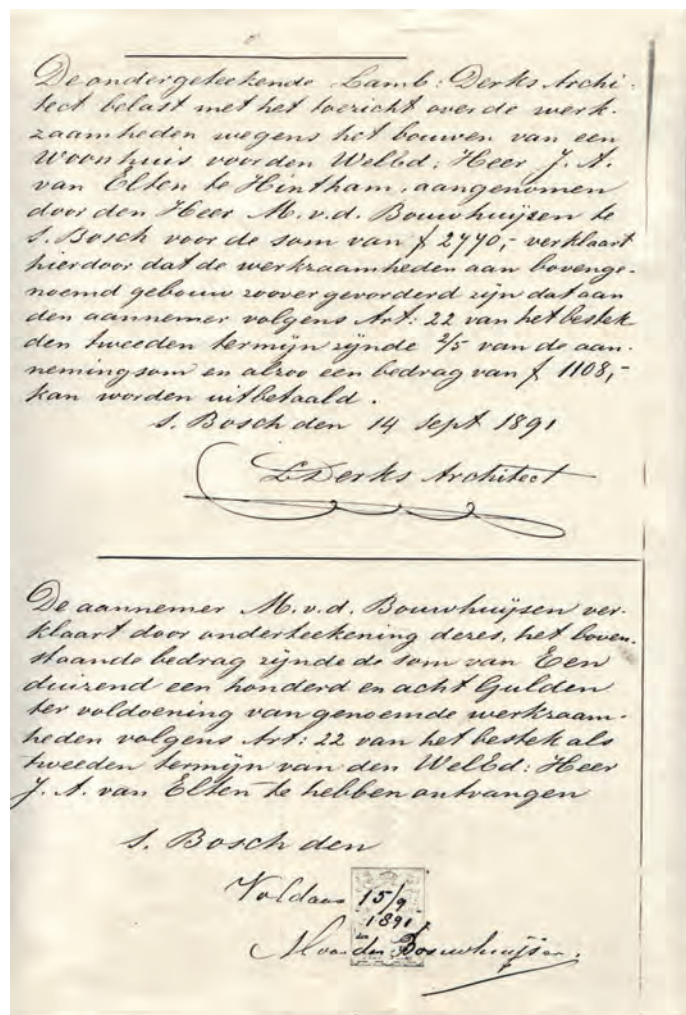
Bij de bouw van dit herenhuis werd het geërfde ouderlijke huis gesloopt. Staat het herenhuis uit 1868 op de plaats waar eens “den rustwat” en “de rooden leeuw” stonden?

Jacobus van Elten betrok dit herenhuis reeds bij zijn huwelijk, zoals we reeds konden lezen, terwijl hij toch uit de erfenis van zijn moeder het huis “de Valk” verkregen had. Mogelijk bewoonde hij dat huis samen met zijn ongehuwde halfzus Wilhelmina Jacoba van de Goor en moest hij, in verband met zijn huwelijk, elders onderdak zoeken. Dat werd toen dus het herenhuis uit 1868. Zeker is, dat Jacobus

van Elten in 1891 een nieuw woonhuis in Hintham bouwde.

“Lambertus Derks, architect over de werkzaamheden wegens het bouwen van een woonhuis voor J.A. van Elten te Hintham, aangenomen door de heer M. v.d. Bouwhuijzen te ’s-Hertogenbosch voor de som van f 2770, 14 september 1891.”

In 1835 kocht Willem Siepkens nóg een huis in Hintham. Dat huis heette “de Valk” en was gelegen bij het woonhuis van Andreas Trügg in Hintham. Dat huis “de Valk” komen we in ieder geval in 1702 reeds tegen in de archieven. Het huis was toen het eigendom van de vrouw van Adolphus

Herinneringen aan de bouw van een nieuw huis te Hint- ham in 1891 door Jacobus Antonius van Elten.

Verstegen. In dat jaar verhuurde zij “de huisinge en lan- derijen tot Hintom staende en gelegen genaamt den Valk” aan Herman van Elfteren de jonge. In 1770 was Rijnier van Boxmeer uit Den Bosch de eigenaar. Hij verkocht toen “eene huisinge, hof en aangelag genaamt “de Valk”,

geleegen onder Rosmalen ter plaatse genaamt Hintham”. Rudolph van den Hurk werd de nieuwe eigenaar. In 1835 verschenen voor notaris Nicolaas Esser Meerman te Rosmalen de volgende personen:

1. Piet van den Hurk, herbergier, wonende te Hintham onder het Vrijdom van Den Bosch.
2. Jan van den Hurk, herbergier, eveneens wonende te Hintham.
3. Antonie van den Hurk, herbergier te Oss.
4. Maria van den Hurk, ongehuwd en meerderjarig, eveneens wonende te Hintham.
5. Elizabeth van den Hurk, dienstmeid en wonende te Sint-Michielsgestel.
6. Sebilla van den Hurk, huisvrouw van Antonie Verleijdonk, timmerman te Hintham.
7. Johanna van den Hurk, huisvrouw van Adriaan van de Wiel, bouwman te Vlijmen.

Zij verklaren verkocht te hebben aan Willem Siepkens, burgemeester te Rosmalen “een huis en stallinge, genaamd “de Valk” met den daarbij gelegen hof, groot 31 roeden en 46 ellen staande en gelegen te Hintham onder Rosmalen aan de Straatweg, belendende d’een zijde Antonie Verlijdonk en de andere zijde Andreus Trugg, bij het kadaster bekend in sectie E nummer 96 t/m 98 met het regt in de waterput staande tusschen het erf van Piet Fleuren en Antonie Verlijdonk en den vrijen toegang tot dezelve zoo als zulks van oudsher bestaat.” Burgemeester Siepkens koopt het geheel voor 950 gulden.

Bij de erfdeling in 1838 verkreeg Adriana Siepkens het huis. Van huurder werd zij dus eigenaar. Na het overlijden van Adriana Siepkens in 1878 gaat het huis in eigendom over naar haar zoon Jacobus Antonius van Elten, die ook al het herenhuis uit 1868 en de leerlooierij van zijn oom Hendrik Ignatius Siepkens geërfd had.

Het huis “De Valk” had als buurman Andreas Trügg. In Hintham vinden we op dit moment nog twee “Trügg-gevelstenen”. De meest bekende en zeker ook de mooiste steen is te zien in de woningen Hintham 82-90. In de nabijheid van het herenhuis Hintham 16 van de familie Siepkens staat echter nog een woonblok van 2 woningen met een gevelsteen, waarop eveneens de naam Trügg te lezen is. De steen is helaas erg verweerd en bijna onleesbaar geworden. De echte goede kijker kan de steen nog net ontcijferen.

Jacobus Antonius van Elten overleed in 1902. Zijn echtgenote, Geertruda Agatha van Elten – Avezaath bleef met haar dochter Adriana Wilhelmina van Elten in het herenhuis wonen. Dochter Adriana huwde op 15 mei 1905 te Rosmalen met Franciscus Dorenbosch. Het echtpaar vestigde zich te ’s-Hertogenbosch.

Na nog enige tijd het herenhuis alleen bewoond te hebben, vertrok ook de weduwe Geertruda van Elten – Avezaath

De sterk verweerde gevelsteen. Met een beetje goede wil is de bovenste regel te lezen. M.H. Trügg. Voor de onderste regel heb je hele goede ogen nodig om 19 15/4 24 te ontcijferen.

De panden Hintham 28 en 30, gebouwd in 1924. Op de foto is de verweerde gevelsteen te zien. Foto: Henk de Werd. 2004

Hier stond ooit het stamhuis van A.C. Trügg, gebouwd 15-06-1845 aldus de fraaie gevelsteen.

Beide foto's zijn gemaakt door Henk de Werd en zitten in zijn Rosmalen collectie in het Stadsarchief te 's-Hertogenbosch

naar Den Bosch, waar zij in 1915 overleed. De leegstaande villa werd vervolgens verhuurd aan de heer Van Baarle. Na het overlijden van haar moeder werd dochter Adriana Dorenbosch – van Elten de nieuwe eigenaresse van het herenhuis in Hintham.

Wordt vervolgd

Laurentiusgemeenschap 60 jaar

Gerrit Mol

Dit jaar is het 60 jaar geleden dat de Laurentiusparochie gesticht werd. Weliswaar is die parochie thans onderdeel van een grotere gemeenschap, maar de Laurentius is nog steeds springlevend. Tijd voor een terugblik. Daarbij maak ik gebruik van een notitie die ik mijn archief vond, gemaakt door de enkele jaren geleden overleden Harry Vingerhoets. Hij stond als hoofd van de toenmalige Laurentiusschool mede aan de wieg van het oprichten van de parochie.

Aan het begin van de zestiger jaren werd begonnen met de bouw van een nieuwe Rosmalense wijk, de Molenhoek. Voor die tijd logisch: er ontstond al snel de behoefte aan een eigen kerkgebouw. Toenmalig bisschop Bekkers werkte daar graag aan mee en Piet Verstegen uit Helmond werd

tot pastoor benoemd. Het was 22 oktober 1961. Langs de Molenstraat, tegenover “tante Jet Verbiesen” was plek genoeg voor een kerkgebouw. De kerstdienst van 1961 wordt een ontroerende plechtigheid in café Van Zuylen aan de Graafsebaan. Het altaar wordt geleend van Coudewater, het harmonium van Mariaoord en de Lambertuskerk leent de kleding voor priester en altaar uit. Met Pasen 1962 staat er al een houten barak aan de Molenstraat en pastoor Verstegen verwelkomt in 3 missen een volle kerk, waar plaats is voor telkens 200 mensen. In oktober van dat jaar volgt de vergunning voor een noodkerk, in 1963 wordt die noodkerk ingezegend. De inrichting is traditioneel met zit- en knielbanken en een communiebank. In november komt er bericht van het bisdom: tref voorbereidende maatregelen voor de bouw van een definitieve kerk en pastorie. In 1964 is er een voorlopig schetsplan, dat in 1965 definitief wordt. Gedeputeerde Staten geeft de Gemeente in januari 1967 toestemming grond te verkopen voor de bouw van kerk

en pastorie.

Het definitieve ontwerp gaat naar het Bisdom. De mensen daar gaan niet accoord: de kerk moet kleiner en goedkoper. Er mag geen pastorie gebouwd worden!

In april 1968 wordt door omstandigheden de noodkerk tijdelijk gesloten en verhuizen de vieringen naar de kapel van Coudewater en later naar de aula van de inmiddels gebouwde Laurentiusschool. Daar blijft men tot 6 oktober van dat jaar.

In januari 1969 is er een nieuw definitief plan voor de kerk. Opnieuw is de beoordeling: te duur! In mei 1970 koopt de gemeente de noodkerk. De tijdgeest blijkt te veranderen: ineens is er vanuit een groep parochianen verzet tegen het bouwen van een nieuwe kerk. Gezien het teruglopend aantal kerkbezoekers vraagt men zich af of dat wel nodig is. Toch volgt in februari 1971 de aanbesteding en gunning, nog net op tijd om 30% premie kerkenbouw te incasseren. In augustus van datzelfde jaar wordt de eerste steen van de huidige Laurentiuskerk gelegd.

April 1972: vaarwel aan de noodkerk: het roept begrijpelijke emoties op in de nog jonge gemeenschap. Bisschop Bluysen zegent de nieuwe kerk in en stelt die ter beschikking aan de parochianen.

Interessant is hier wat cijfers te vermelden. In 1962 zijn er 1490 parochianen. In 1965 1886, waarvan er 1150 (60%) regelmatig kerken. In 1969 zijn er 1985 ingeschrevenen, 1025 (51%) van hen wonen regelmatig diensten bij. In 1973 zijn 2650 mensen ingeschreven, 1209 (45%) verschijnen er in de vieringen. De terugloop in de kerkgang is duidelijk begonnen! Thans zijn er 919 Rosmalenaren die voor de actie Kerkbalans worden aangeschreven.

Kijken we ook eens naar de priesters die in de loop van de jaren op het toneel verschijnen. Zoals al genoemd, wordt pastoor Verstegen op 6 mei 1961 plechtig geïnstalleerd. Hij wordt tot 1964 met enige regelmaat geholpen door pater Wil Jansen. Gelukkig woont er in het parochiegebied een gepensioneerde priester uit Den Haag, P. Heskens. Hij helpt Verstegen tot 1968. Daarna is er pater Tromp van de paters van de Heilige Harten aan de Graafsebaan. In 1969 komt pater Jan van Berkom in beeld. Hij is overste van hetzelfde klooster. Eind jaren '70 neemt pastoor Verstegen afscheid en wordt Van Berkom zijn opvolger. Niet lang daarna krijgt hij assistentie in de persoon van diaken Jan Renders. De geschiedenis daarna ligt nog vers in het geheugen. De ene kerkenfusie volgt na de andere, zo ook gaat het met de parochies in de gemeente 's-Hertogenbosch. Het resulteert in de huidige Mariaparochie

Pastoor Verstegen was geestelijk adviseur van de Katholieke Bouwvakarbeiders. U ziet hem hier temidden van de overige bestuurders. Oudere lezers herkennen die vast en zeker.

Bij het oprichten van een parochie werd toentertijd natuurlijk ook gekeken naar het lager onderwijs. In 1961 wordt de “Stichting Scholengemeenschap H. Laurentius” opgericht. September 1962 startte een nieuwe school in een noodlokaal met 2 leerkrachten en 35 eerste klassertjes. In augustus 1968 nemen 362 leerlingen het definitieve gebouw in gebruik. De Laurentiusschool (nu Troubadouer) groeit sterk en daarom wordt besloten tot het realiseren van een tweede school in de parochie. Dat wordt de voormalige Godfried Bomansschool aan de Sportlaan. Het is dan 1974. Ongeveer tien jaar geleden is die school weer samengegaan met de Laurentiusschool en het geheel werd het huidige Kindcentrum De Troubadouer.

Voor wie nog meer wil weten over deze kerkgemeenschap verwijs ik graag naar nummer 68 van Rosmalla. U kunt dat gemakkelijk vinden via het register op onze website.

Foto's voorkant en achterkant op de kaft

Redactie

Als redactie van Rosmalla besteden wij ook altijd enige tijd aan het zoeken van een geschikte foto of kaart voor de kaft van ons blad. Deze keer kozen wij voor een foto van het klooster Van Meeuwen, destijds in het centrum van Rosmalen. De geschiedenis van dat klooster is genoegzaam bekend, kijk op onze website maar in het register van *Rosmalla*. Bij die foto treffen wij ook een foto van Driekske Pretti, zie de achterkant. Omdat onze redactie bestaat uit letterlijk en figuurlijk jonge Rosmalenaren werd onze nieuwsgierigheid gewekt. De naam klonk niet Rosmalens en niemand van ons wist over wie het ging. Wat rondbellen en het bleek dat veel Rosmalenaren met verhalen kwamen. Met dank aan Tiny van de Beeldbank, Frans, Ronald en Antoinette en Marja.

3D foto's van maquette van Cor Verstegen

Ontspanning in Maliskamp

De Maliskampse revues van de Rosita's

De toneelvereniging van de KAJ en VKAJ

De Maharadja's en de Marva's

De toneelvereniging

van de voetbalvereniging Maliskamp

De Carnavalsvereniging De Heibonkers

Henk de Werd

De Toneelvereniging van de KAJ en VKAJ-afdeling Maliskamp De Maharadja's en de Marva's

De KAJ en de VKAJ-afdeling Maliskamp waren twee actieve groepen, die flink aan de weg timmerden. Behalve de Rosita's brachten zij ook een toneelvereniging in Maliskamp voort, de KAJ-band "de Maharadja's" en de VKAJ-band "de Marva's". Uit de archieven hebben we een aantal optredens kunnen opduiken. Helaas ontbraken de broodnodige jaartallen.

1

Onder het motto "Gezelligheid kent geen tijd" werd een toneelavond gepresenteerd. Het muzikale gedeelte van het programma werd verzorgd door de Marva's in combinatie

The black Boys. We zien van links naar rechts: Guus Verzantvoort, Adriaan v.d. Doelen, Aart Timmers en Mies Spierings. Rosmalen collectie Henk de Werd in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.

PAROCHIEHUIS MALISKAMP

DE TONEELVERENIGING DER
K.A.J. en V.K.A.J. Afd. Maliskamp
BRENGT U OP
ZONDAG 6 FEBRUARI a.s. 'n
TONEELAVOND

Deze gezellige bonte avond wordt U gebracht
onder het motto:

„Gezelligheid kent geen tijd”

Het muzikale gedeelte van dit programma
wordt verzorgd door
„DE MARVA'S”
in combinatie met
„DE MAHARADJA'S”
Als EXTRA ATTRACTIE zullen voor U
optreden
„THE BLACK BOYS”

Aanvang half 8
Plaatskaarten zijn verkrijgbaar op de dag der uitvoeringen van
11 t/m 1 uur aan de zaal. Entree f 1,-

*Genodigden, ouders, leden met hun verloofden,
hebben op deze avond vrij toegang*

**MALISKAMPERS, steunt Uw Jeugdvereniging door massale
opkomst en bezorgt U zelf daardoor een gezellige avond!!**
HET AFDELINGSBESTUUR

Affiche van de toneelavond: Gezelligheid kent geen tijd.

met de Maharadja's. Als extra attractie trad ook nog de band "The black boys" op. De entreprijs was een gulden. "Genodigden, ouders, leden met hun verloofden" hadden vrij toegang. De leus was: "Maliskampers, steunt uw jeugdvereniging door massale opkomst en bezorgt u zelf daardoor een gezellige avond!!"

Een foto van de Marva's: Vooraan v.l.n.r.: Gerda v.d. Heijden, Riek Vissers, Zus Vorstenbosch en Marietje van Schijndel. Tweede rij, v.l.n.r.: Toos Meulenstein, Miet v.d. Leest, Jo van Schijndel, Mien de Groot, Ria van Roosmalen en Sjan van Roosmalen. Derde rij v.l.n.r.: Guus Verzantvoort, Mien v.d. Dussen, Wies v.d. Heijden, Joke Dielissen, Sjaan en An Spierings (tweeling), Dieneke v.d. Heijden en Sjaan van Hoof. Rosmalen collectie Henk de Werd (Stadsarchief)

De Marva's en de Maharadja's. Vooraan v.l.n.r.: Mien de Groot, Joke Dielissen, Toos Meulenstein, Sjan van Roosmalen en Dien van Hoof. Tweede rij, v.l.n.r.: Ria v.d. Heuvel, Toon v.d. Heuvel, Riek Vissers, ... v.d. Bosch, Annie Geerts, Gerda v.d. Heijden, Sjaan van Hoof. Derde rij, v.l.n.r.: Guus Verzantvoort, Adriaan v.d. Doelen, Wiet Jagers, Bertje v.d. Dussen, Mies v.d. Leest, Aart Timmers, Toon van Creij en Wim v.d. Ven. Rosmalen collectie Henk de Werd (Stadsarchief)

2

In het parochiehuis Maliskamp werd door de toneelvereniging van de KAJ-afdeling Maliskamp een gevarieerd pro-

gramma gebracht onder de titel: "Brengt op tijd een beetje vrolijkheid". De entreprijs was slechts 75 cent en er werd muzikale medewerking verleend door de Maharad-

*Affiche Hildeke's droom en affiche Parachutiste geland!
Rosmalen collectie Henk de Werd (Stadsarchief)*

ja's, The Rhythme Fellows en de Aufra's. Het programma werd zowel op vrijdag als op zaterdag gepresenteerd. Op vrijdag was tegelijk de diocesane voorzitter W. Vos genodigd. Hij zou spreken over het wezen en het doel van de KAJ. De uitvoering op zaterdag moest gezien worden als een carnavalsuitvoering.

3

De toneelgroep van de VKAJ-afdeling Maliskamp bracht het aangrijpende kerstspel "Hildeke's droom" van W. Hageveld. Het was een stuk in drie bedrijven. Tevens trad bij deze uitvoering het Mandoline Ensemble "De Marva's" op.

4

Dezelfde groep bracht in het nieuwe parochiehuis van Maliskamp het aangrijpende toneelstuk in drie bedrijven van W. Dumont: "Parachutiste geland!". Het werd gepresenteerd als een episode uit leven van onze vrouwen in bezettingstijd. Muzikale medewerking werd verleend door de KAJ-band "de Maharadja's".

5

"Toneel VKAJ-Maliskamp.

De meisjes van de VKAJ in de Maliskamp gaven donderdag- en vrijdagavond in de zaal van café Verstappen een zeer goede vertolking van het aangrijpende toneelstuk "Het meisje uit de achterbuurt". De zaal was tot de uiterste hoeken gevuld en het dankbare publiek leefde ten volle met de tonelisten mee. De regie was in handen van de heer A. Verzantvoort."

6

"Ster, Sikkel en Kruis", een realistisch drama in drie bedrijven van Arie van der Lugt werd onder de bezielende leiding van Guus Verzantvoort eveneens door de VKAJ-Maliskamp

op de planken gebracht. Op zaterdag 3 en zondag 4 januari 1953 deden zij dat in het Maliskampse parochiehuis, De Marva's verleenden eveneens hun medewerking. Volgens de pers waren "de avonden, die de VKAJ de Maliskamp bood, alleszins een bezoek waard". Beide avonden was de zaal afgeladen vol en er werd buitengewoon voortreffelijk gespeeld, terwijl vooral ook de muziek van de Marva's bij het publiek zeer in de smaak viel.

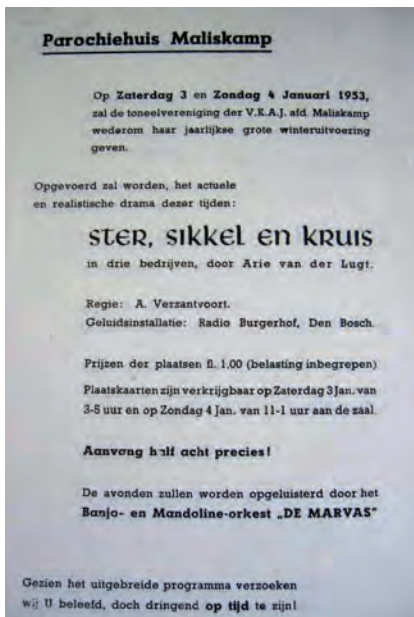
Hetzelfde stuk werd ook in Hintham uitgevoerd in "de Blokhut". "Wie ooit eerder de meisjes van de VKAJ zag optreden hebben geen aanbeveling nodig. De anderen zouden er goed aan doen hiervoor een avond vrij te maken, want er wacht een genotvolle avond." Toch was de pers deze keer minder lovend. "In de Blokhut gaf de VKAJ afdeling Maliskamp haar winteruitvoering met 'Ster, sikkel en kruis' van Arie van der Lugt, een drama in drie bedrijven onder regie van Guus Verzantvoort. Wij hebben bewondering voor de overgave waarmee over het algemeen gedebuteerd is, doch wij zijn van mening, dat de VKAJ hier te hoog heeft gegrepen.

De atmosfeer der concentratiekampen, waarin angst, ontbering, ontering en ijdele hoop van het begin tot het bittere einde om de voorrang strijden en waarin slechts Frau Hasenbrok enige ironische afwisseling brengt, dit spel vraagt beroepsartisten. Niettemin hebben wij waardering voor het gebodene en zonder iemand te kort te doen was de hoofdrolvertolkster Frau Hasenbrok goed. De grime had aan zuster Oda, de 60-jarige overste, veel meer jeugd moeten wegemen.

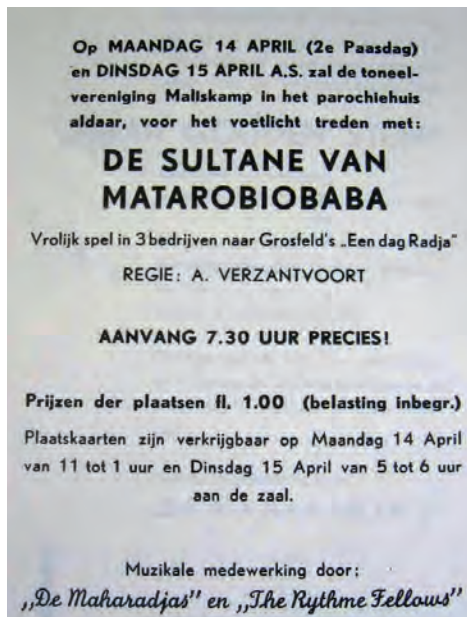
Een kennismaking van geheel andere aard was die van de Marva's o.l.v. de heer Guus Verzantvoort. Wij dachten aan het oude liedje: Er was laatst een meisje loos, die wou gaan varen als zeematroos..... Een prachtstel van 'n 17-tal frisse meisjes in smetteloos witte matrozenbloes; daarbij 2 chansonières, een sopraan en een alt welke het zeer goed en zeer populair deden. Behalve een kleine inzinking in 'Hooft de muzikanten' deed het ensemble het opperbest en de kleppermars was niet mis."

7

In Maliskamp trad de toneelvereniging van de VKAJ in het parochiehuis voor het voetlicht met "De Sultana van Matarobiobaba", een vrolijk spel in drie bedrijven naar Grosfeld's "Een dagje Radja". De regie was ook hier weer in handen van Guus Verzantvoort. De toegangskarten kostten een gulden en de muzikale medewerking werd verleend door "de Maharadja's" en "The Rythme Fellows". Volgens de krant hadden de aanwezigen zich kostelijk geamuseerd en was de regie in uitstekende handen."

Affiche "Ster, Sikkkel en Kruis"

Affiche "De Sultane van Matarobiobaba"

Rosmalen collectie Henk de Werd

Affiche "Haar gouden stem"

8

In het parochiehuis van Maliskamp, ook wel het patronaatsgebouw genoemd, werd eind december van een onbekend jaar in de jaren vijftig van de vorige eeuw door de VKAJ Maliskamp "Haar gouden stem" opgevoerd. Het was een toneelspel in vier bedrijven van Will v.d. Berg en Jan Grosfeld.

De gouden stem was in dit stuk van Jeanne van Hoof, die met viool- en pianobegeleiding van Gonnje van der Heijden en Wim van der Sterren, optrad. Ook "de Maharadja's", de KAJ-band dus, waren van de partij. Ook in het parochiehuis van Hintham werden twee optredens verzorgd. "De wakker toneelgroep van de VKAJ-afdeling Maliskamp voerde zaterdag en zondag in het parochiehuis in Hintham het toneelspel "Haar gouden stem" op. Het stuk werd uitnemend vertolkt en wist de zaal van het begin tot het einde te boeien. Vooral in het derde bedrijf bereikte het spel zijn hoogtepunt, wanneer het meisje met de "gouden stem", mej. Jeanne van Hoof, inderdaad haar prachtige stem laat horen. De begeleiding van de heer Wim van der Sterren, viool, en mej. Gonnje van der Heijden, paste zich goed aan. Het werd een groot succes voor alle speelsters met hun knappe regisseur A. Verzantvoort aan het hoofd.... Het was een genotvolle avond, mede dankzij de medewerking van "De Maharadja's", de KAJ-band uit de Maliskamp, die met hun nieuwe epauletten een verzorgde indruk maakten."

De toneelclub van de R.K. Voetbalvereniging Maliskamp en de Heibonkers.

1: Storm over de Bergerhoeve.....

Niet alleen de KAJ en VKAJ in Maliskamp wisten de Maliskampers te boeien en te ontspannen met toneel- en muziekuitvoeringen, ook de plaatselijke voetbalvereniging Maliskamp wist met goed gekozen toneelstukken volle zalen te trekken.

In het café van Anneke Coppens (v/h van den Akker) werd het aangrijpende familiedrama "Storm over de Bergerhoeve" gepresenteerd. Het was een drama in drie bedrijven van Edm. Lauwaet. De entree voor de leden van de voetbalclub was 75 cent. Niet-leden betaalden een gulden.

De pers was lovend over dit amateurtoneel. "Met zeer groot succes werd in het kleine maar intieme café van mej.

Coppens opgevoerd het drama 'Storm over de Bergerhoeve'. De regie was in handen van A. (Guis) Verzantvoort, die tevens de hoofdrol, die van Felix Gomaar, verzorgde. Met eenvoudige middelen was hier werkelijk iets groots bereikt. De grime was af, het stuk was goed en de juiste sfeer ontbrak evenmin, zodat alle aanwezigen ten volle hebben kunnen genieten. Het onnoemelijk vele werk getuigde van vriendschap en goede clubliefde."

Ook een tweede recensie loog er niet om: "In het knusse en sfeervolle café-tje "De Heibloom", waar mej. Anneke Coppens de scepter zwaait, werd door leden van de sportvereniging 'Maliskamp' opgevoerd het drama in drie bedrijven

Café De Heibloem aan de zuidzijde van de toenmalige Graafseweg. Het café werd gesloopt om de Graafseweg te kunnen verbreden. Aan de overzijde (de noordkant) werd nadien aan de secundaire weg een nieuwe Heibloem gebouwd. Deze foto werd gemaakt door Henk de Werd en zit in de Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch. Interessant is het te weten, dat hier ook de postkoets stopte en dat burgemeester Lambertus van Erp met zijn koets hier soms post ophaalde en vervolgens per koets verder reed naar Schayk, eveneens gelegen aan de toenmalige oude Graafseweg, naar zijn zoon, notaris Piet van Erp. Notaris Piet van Erp verrichtte vaak ook weer financiële zaken en grondverkoop voor Rosmalen, voor zijn vader en voor Rosmalense mensen.

‘Storm over de Bergerhoeve’. Het was een opvoering die velen heeft getroffen én door de uitvoering én door de entourage. Wanneer in ogenschouw wordt genomen de midde-len waarover de groep beschikte, staat men verbaasd over hetgeen gepresteerd is en kan men alleen maar zeggen: zo-iets kan alleen clubliefde en liefde voor het toneel bereiken. Al met al een uitvoering die er zijn mag en mocht er een reprise gegeven worden, dan raden wij u aan om het spel van de jongens uit de Maliskamp te gaan bezoeken. Aan het slot van de avond dankte voorzitter Van den Elzen met een welgemeend woord.”

2: Orkaan breekt los.....

Stonden er bij het eerste optreden enkel en alleen mannen op het toneel, bij deze tweede presentatie deden ook vrouwen mee. Men sprak daarom over “deze voor Maliskamp eerste gemengde toneeluitvoering”. “Orkaan breekt los” werd wederom opgevoerd in het café van Anneke Coppens, café “de Heibloem” dus. Het was een spel van de zee in drie bedrijven, geschreven door Isidoor Albert en Arie v.d. Lugt. Ook nu oogstten de spelers veel lof. “Dit felrealistische drama werd op Tweede Paasdag in café ‘De Heibloem’ voor een overvolle zaal voor het voetlicht gebracht door de gemengde toneelgroep van MSV als sluiting van dit seizoen. Dankzij de bekwame leiding van de regisseur G. Verzantvoort is dit stuk – de strijd tegen de zee – een groot succes geworden.

Op Zaterdag 4 en Zondag 5 October a.s.
zal de R.K. Voetbalvereniging „Maliskamp” in het
Café van A. M. Coppens (v/h v. d. Akker) haar
eerste grote winteruitvoering geven.

Voor het voetlicht zal worden gebracht
het aangrijpende familie-drama:

STORM OVER DE BERGERHOEVE

in drie bedrijven, door Edm. Lauwaet.

Prijzen der plaatsen:
Voor leden f 0.75, voor niet-leden f 1.00.
(belasting inbegrepen)

Plaatsbespreken op Zaterdag 4 October van 4 tot
5 uur en op Zondag 5 October van 11 tot 1 uur,
aan de zaal. **Geén voorverkoop!**

AANVANG DER VOORSTELLING 7.30 UUR PRECIES.

Wordt lid der R.K. Voetbalver. Maliskamp.

Affiche “Storm over de Bergerhoeve”

SPORTVERENIGING „MALISKAMP”

Op Maandag 6 April (2 Paasdag), Zaterdag 11 en Zondag
12 April a.s. zal de R.K. Sportvereniging „Maliskamp” in
Café „De Heibloem” van Mej. A. M. Coppens, opvoeren:

ORKAAN BREEKT LOS!

spel van de zee in 3 bedrijven
door Isidoor Albert en Arie v. d. Lugt

Prijzen der plaatsen f. 1.00 (belasting inbegrepen)
Plaatskaarten zijn verkrijgbaar op de dagen der uitvoering
van 11 tot 1 uur aan de zaal. Plaatsbespreken 10 ct. p.p.

Deze voor Maliskamp
EERSTE GEMENGDE TONEELUITVOERING
mag niemand verzuimen.

U verschaft zichzelf 'n genoeglijke avond
en steunt daarmee Uw sportvereniging.

AANVANG 7.30 UUR.

Affiche “Orkaan breekt los!”

SPORTVERENIGING
„MALISKAMP”

Op Zaterdag 20 en Zondag 21 Februari a.s.
zal de Toneelclub der
R.K. Voetbalvereniging „Maliskamp”
in Café „De Heibloem”
haar tweede winteruitvoering geven.

OPGEVOERD WORDT:

UW WIL GESCHIEDE...

Spel van het platteland, in 4 bedrijven,
door H. Bakker en E. J. M. Terlingen.
REGIE: G. VAN ZANDVOORT

Prijzen der plaatsen f 1.00 (incl. belasting)

Aanvang half acht precies.

Plaatsbespreken op Zaterdag van 3-5 uur.

Affiche "Uw wil geschiede".

De spelers hebben zich volkomen in het stuk ingeleefd. Een bijzonder woord van lof verdient de hoofdrolspeler, de vuurtorenbouwer Scott. De gezusters van der Heijden brachten in de pauze het lied van de watersnood ten gehore. Na afloop dankte de voorzitter A. van den Elzen eenieder, die tot het welslagen van deze avond had meegewerkt."

3: Uw wil geschiede....

"Uw wil geschiede", een spel van het platteland, in vier bedrijven van H. Bakker en E.J.M. Terlingen, werd onder leiding van Guus Verzantvoort, opnieuw in "De Heibloem" opgevoerd. Sprak men voorheen nog over 'Voetbalvereniging Maliskamp' nu werd in de aankondiging vermeld: de Toneelclub der R.K. Voetbalvereniging 'Maliskamp'.

"In de Maliskamp viel Guus Verzantvoort weer als regisseur op door de strakke en bekwame leiding, die hij gaf aan het toneel 'Uw Wil Geschiede', dat gedurende twee avonden

Bonte Avond

Op Zaterdag 7 en Zondag 8 November a.s.
zal de Toneelvereniging der R.K. Voetbal-
club „MALISKAMP” weer eens een
ouderwetse, gezellige

BONTE AVOND

brenge in Café „De Heibloem”, A. Heijmans-Coppens

AANVANG HALF ACHT

Plaatsbespreken op Zaterdag van 2 tot 4 uur en op
Zondag van 11 tot 1 uur aan de zaal.

MUZIKALE OMLIJSTING DOOR:

„De Heibonkers”

*Vaarkom teleurstelling en
wees er als de kippen bij!*

TOEGANGSPRIJS f 0.75

Affiche "Bonte Avond"

voor een uitverkocht huis in het sfeervolle en intieme zaaltje van café 'De Heibloem' werd gegeven. De jongens, bijgestaan door de damesspeelsters, wisten, dankzij de goede leiding, een voortreffelijk resultaat te bereiken. Een groot aantal leden van de sportvereniging 'Maliskamp' werkte mee en steeds bleek weer de echte vriendschapsgesest, die er in deze club heerst. Rustig en verantwoord werden de rollen vertolkt, waarbij het decor op de juiste toon was aangepast. De toneelvereniging van de Maliskamp heeft zijn eigen plaats in dit kerkdorp veroverd en verdient inderdaad aller belangstelling."

In het tweede verslag in de Bossche krant kon men lezen, dat Guus Verzantvoort en de spelers een groot succes boekten. "De zaal was dan ook alle avonden tot in alle hoeken gevuld. De spelers verdienen alle lof voor hun perfect spel. Het decor was smaakvol verzorgd. De voorzitter, A. v.d. Elzen, dankte na het laatste bedrijf namens de vereniging en

Johan Coppens (rechts) als prins Udelavo . Links zijn echtgenote Anneke Coppens – de Wert. Rosmalen collectie Henk de Werd in het Stadsarchief

4: Jutters Kerst.....

Jutters Kerst werd door de toneelvereniging van MSV in januari 1955 uitgevoerd in het parochiehuis van Maliskamp. Het was een aangrijpend toneelspel in drie bedrijven van Arie v.d. Lugt. De regie was opnieuw in handen van Guus Verzantvoort. Het werden geslaagde uitvoeringen. “De uitvoeringen van de toneelclub der voetbalvereniging Maliskamp met het prachtige stuk ‘Jutters Kerst’ zijn een groot succes geworden. Op de laatste avond bracht de voorzitter, de heer A. v.d. Elzen, dan ook dank aan de regisseur en spelers, alsook aan het accordeongezelschap Jansen en de heer J. van Lokven, die voor de verlichting gezorgd had. Tenslotte bracht hij bijzonder dank aan de pastoor voor het beschikbaar stellen van het parochiehuis.”

5: Bonte Avond.....

In Café “De Heibloem” van mevrouw A. Heijmans – Coppens werd door de toneelvereniging van de Maliskampse voetbalclub een ouderwets gezellige bonte avond gepresenteerd. De muzikale omlijsting werd verzorgd door “de Heibonkers”. Volgens de Bossche krant was “De Heibonkers” de naam van een muziek- en toneelgezelschap, dat gevestigd was in het oude café “De Heibloem”, waar, zoals verteld werd Napoleon, toen hij op doortocht was, nog een potje gerstenat was gaan drinken. Dit gezelschap was reeds meerdere malen met groot succes opgetreden. De bonte avond was echter in handen van de toneelvereniging van MSV. De Heibonkers traden alleen muzikaal op. “De avonden slaagden uitmuntend, dankzij het optreden van verschillende spelers, die blijk gaven toneeltalenten te bezitten. Ook de muzikale omlijsting was in orde. Zij wisten de stemming er steeds in te krijgen en tot het einde toe te bewaren.”

De Heibonkers kennen we echter ook als carnavalsvereniging. Maliskamp kende reeds zijn eigen prins carnaval, vóór in Rosmalen het carnavalsfeest min of meer een officiële status kreeg als Zandhazendurp.

Met deze laatste carnavalsfoto sluiten we een belangrijk stuk historie betreffende de vormen van ontspanning in Maliskamp in de jaren 50 van de vorige (20ste) eeuw af. Veel dank ben ik verschuldigd aan Guus Verzantvoort, die mij al dit materiaal tijdelijk beschikbaar stelde, zodat ik het kon vastleggen voor het nageslacht en vooral voor Maliskamp en de gemeente Rosmalen.

Guus Verzantvoort overleed in 1994. Ik voelde me destijds verplicht naar zijn uitvaartdienst in de Laurentiuskerk te gaan. In mijn hoedanigheid van Driek van Grètte heb ik hem in de kerk met een gepast “in memoriam” in het zonnetje gezet. Ik heb de column in mijn familiearchief De Werd, waarin al mijn gepubliceerde boeken en artikelen, opgezocht en sluit hiermee definitief dit artikel af.

Vierde van rechts (boven) prins Udelavo. Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Stadsarchief

het publiek met welgekozen woorden regisseur en spelers en hoopte, dat het onder deze bekwame toneelleider steeds crescendo zou gaan. Een hartelijk applaus onderstreepte deze woorden.”

Guus

Mondug-middug, 29 augustus. Ge komt thaus uit skool. Unne rouwbrieff. Ge verskiet. Wie zal d'r dood zen? Ge hêt niks gin koaj têng geheurd van ziektes of zo. Ge makt d'n brieff ope. Guus Verzantvoort! Ge verskiet nog meer. Dè kumt wel heel onverwaags. Guus waar wel de leste woar ik oan gedocht zu hebbe. Guus, de bruur van d'n Bobbie en van d'n boekbinder, zo es wellie zinne in Rusmolle. 't Is moeilik te vatte, dèt ie d'r nie mer is. Hoewel ik Guuse es rechtgeaarde Rusmollere van haus uit al kende ben ik de leste joare eigelijk wè meer mi hum in kontakt gekomme. Ik waar op zuuk noar wè spulle over de Malleskampse revues mi de Rosita's en de Maharadja's en wier noar Guuse durverweze, umdè hij doar min of meer d'n drèjende motor, zeg mar "de ziel", achter waar. Ik merkte al heel gaauw, dè wie Malleskampse revue zi, tegelèkertèd Guus Verzantvoort zin. Twee en tegelijk toch één. 'n Skon verzameling foto's, kranteknipfels en programma-bloajkes toverde Guus toen achterbekare te vurskèn. Hij zaat op zonne proatstoel, moes vur zonnen oajem af en toe ifkes wè gas trugnimme, mar staak d'moa zen enthousiasme overnet nie onder stul of bank. "De Malleskamp voart uit, Wè zedde me doarvan, 't Is d'n derde keer, We kunne 't nie loate, Cocktail en Confetti....". Vef skon titels van evezoveul skon Malleskampse revues, woar Guus Verzantvoort hart en ziel in lin, de algehele leiding af ha, d'n inne tekst noa d'n andere vur skrief en liedjes makte of 't niks waar. Guus ha in dè opzichte veul talente gekrege van Onze Lieven Heer en hij hi ze goed gebruikt. Ge meut grust zegge, dèt ie 'n gouv troef waar vur dè Malleskampse gezelschap, dè in 't prochiehaus doar vur inne gulde en 'n dubbeltje um oew ploats te bespreke unnen ollingen oavend muziek, cabaret, plezier en vertier brocht. In onze tillevisietèd is dè host nie mer veur te stelle. 't Is Rusmolle woar ik van hou, heure we riggelmatig, dur de ROS-radio galme. Ons Rusmolles volkslied uit de joare 50. Mar in dieje téd wier in de Malleskamp, bè de revues, hulle eigeste lied, dur Guuse geskreve en gecomponeerd, uit volle borst meegezong:

D'r is ginne plek in Nederland, dè men zo kan bekore.
Es krek dè klèin stukske grond, woarop ik ben gebore.
Ik min z'n bosse en z'n hèi, dieje plek vergeet ik niet.
Dus zing ik vur de Malleskamp, vol liefde steeds dees lied:
De Malleskamp, de Malleskamp is men 't miste waard.
't Is 't skonste plekske grond, op hil dees grote aard.
De Malleskamp, de Malleskamp, die stu steeds bovenoan.
De Malleskamp, de Malleskamp, doar wil ik nooit vandoan.

Enkelde week geleje nog bezocht ik Guuse en Gerda's wir 's um wè naame bè 'n foto van Gerda's thaus op te skrève. 't Waar unne hartelijke, wèrme, zeg mar Brabantse ontvangst. Same mi Guuse hek zen leste hobby, z'n skilderkunst, waaronder enkelde merakels mooi Rusmollere skilderèjkes, bewonderd. 't Viel me op, dèt trappe-lope Guuse toen heel en heel veul moeite koste. Dèt, toen ik weggong, 'n afscheid vur goed zu zen, hak nie kunne en nie durve drome. Unne sakkerjuuse skonnen asbak, gemakt van unnen orlogshuls, skonk ie men p'r-soonlijk diejen oavend. Es 'n kostbare herinnering oan deze prachtige, Rusmollere mins stut ie in ons goei kamer.

Gerda, ik wil besluiten mi de tekst van 'n liedje, dè Guus oit makte en es titel meegaaf: Senorita Rosita. Ik paas 't 'n bjetje oan. Ik ben d'r van overtuigd, dè Guus hierbove in d'n himmel d'r mi instemt. 't Zen en blève zen woarde vur jou:

Senorita Gerda mijn schat-os
Wist je niet dat ik jou steeds aanbad-os
Laat me vrij-os met jou, maak me blij-os
Door te loop-os ge-armd aan m'n zij-os
Maar geen man komt bij jou in de gratie-os
Want jij houdt slechts van sensatie-os
Ook al ben ik geen toreadoor
'k Wil met jou slechts 't leven toch door."

Guus jonge, 'n skip dè achter d'n horizon verdwènt is nie weg. 't Is allinnig mar onzichtbaar geworre. Krek es dè skip, bende gè vur ons nie weg. Doar hedde gè te veul kostbare herinneringe vur achtergeloate. In alderhaand dinger zulle wellie, zal Rusmolle, steeds wir oan jou moete denke en dè moet toch unne troost zen vur Gerda's, die nou allinnig achterblef. Guus Verzantvoort waar unne hele grote Rusmollere, woar we O.L.Heer altèd dankbaar vur zulle blève.

Drick van Grette.

Carnaval in Maliskamp. Van links naar rechts: Prins Carnaval (Jos v.d. Burgt), Truus Coppens en Mies v.d. Leest. Jos v.d. Burgt was een zoon van Narus v.d. Burgt, wonende in een boerderij aan de Oude Baan. Rosmalen collectie Henk de Werd (Stadsarchief).

Carnaval in "de Heibloem" te Maliskamp. We zien v.l.r.: Dré Jansen, Prins Carnaval (Jos v.d. Burgt), onbekend, Anneke Coppens, Truus Coppens en Mies v.d. Leest. Rosmalen collectie Henk de Werd (Stadsarchief).

Hulde aan Guus Verzantvoort! Een Guus Verzantvoortstraat in Maliskamp heeft hij mijns inziens dubbel en dik verdiend. Ook Hintham kende een drietal revues. Na de complete geschiedenis van de revues in Rosmalen en Maliskamp is Hintham aan de beurt.

We vervolgen deze serie dus met de eerste Hinthamse revue in de volgende *Rosmalla*.

Links De Molen 28 september 1994. Familiearchief Henk de Werd.

Historisch

Henk de Werd

We schrijven 1956, het jaar waarin we afscheid namen van pastoor Hub. van der Meijden, die vanaf 1923 leiding had gegeven aan de Lambertusparochie. De goede man was in de tachtig en lichamelijk opgebrand. Hij vertrok naar het bejaardenhuis in Sint Oedenrode, waar hij kort daarna overleed. Hier werd hij opgevolgd door pastoor Piet Janssens, een jonge energieke man, die de deuren en ramen van de kerk open gooide en vele vernieuwingen invoerde. Zo werd het verpachten van de banken afgeschaft en kon iedereen gaan zitten waar hij wou tegen betaling van een kwartje. Twee schalen... ophalen van de kwartjes.... Het

gebeurde allemaal tijdens de zondagse mis. Het was ook Janssens, die weer op huisbezoek ging. Zo klopte hij dus ook aan bij Sentje de Kèp, veuròn op de Bèrgt. Na zijn bezoek kwam hij op zijn fiets langs de kapperszaak van D'n Blom, stapte af en ging daar naar binnen om z'n haar te laten knippen en z'n kruin weer wat bij te laten scheren. D'n Blom, nieuwsgierig zoals alle kappers, zei: "Zo, meneer pastoor, op huisbezoek geweest vandaag?" "Ja, kapper, ik ben bij Sentje de Kèp geweest." "O, bè Sentjes, mar dan hedde buurt zat gehaad."

"Ja, dè klopt, want ik dacht nog, vrouwke gè had kapper moeten worden." Ik hoef er niet aan toe te voegen, dat kapper Blom hierop geen antwoord meer had.

Links: De kapperszaak van d'n Blom in 1956. Hier vind je nu het appartementencomplex Torenzicht, hoek Dorpsstraat / Nieuwstraat. Rechts: Het boerderijtje van Sentje de Kèp, veuròn op de Bèrgt, zo ongeveer ter hoogte van de huidige gedachteniskapel. Deze foto werd gemaakt door Henk de Werd en bevindt zich, net als de foto links, in zijn Rosmalen collectie.

Vondst onderaardse ruimte bij Coudewater

Redactie

Archeologen hebben in Rosmalen een ondergrondse ruimte aangetroffen. Hier is al zeker 200 jaar niemand meer in geweest. Op Landgoed Coudewater zijn eind februari 2021 kleine proefputten gegraven door archeologisch onderzoeksbureau BAAC in opdracht van Erfgoed 's-Hertogenbosch. In een van de proefputten was het raak.

Proefput

Om te ontdekken of in de bodem nog resten bewaard zijn gebleven van het kloostercomplex hebben de archeologen kleine proefputten gegraven. In één was het dus raak. Daar stuitte ze op een gewelf waarin ooit een opening was gemaakt. Deze opening was afgedekt met enkele natuurstenen platen.

Onder het gewelf bleek nog een open ruimte aanwezig waar al ruim 200 jaar niemand meer in was geweest. Aanvankelijk dachten de archeologen dat het om een kelder ging die onder een van de gesloopte kloostergebouwen had gelegen. Maar toen bleek de ruimte erg ver door te lopen. Bovendien was er geen vloer.

Waarschijnlijk gaat het om een overwelfde waterloop die het klooster van vers water moest voorzien. Deze was in dat geval aangesloten op een beekje, waarvan nog een deel op het terrein aanwezig is. Op basis van de gebruikte bakstenen kan worden vastgesteld dat het gewelf in de 16de eeuw is aangelegd. Boven de overkluizing moet oorspronkelijk een van de kloostergebouwen hebben gestaan.

Archeologisch monument

Tekening van het voormalige klooster uit 1730 gemaakt door Hendrik Spilman, de opgraving is onder het achterste gedeelte van het klooster.

Op YouTube staat een zeer mooie film gemaakt door Landgoed Coudewater over het recente archeologisch onderzoek:

Ga naar [YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=xeY8bsdZ5sg&feature=emb_imp_woyt) en zoek naar [Coudewater Archeologie](https://www.youtube.com/watch?v=xeY8bsdZ5sg&feature=emb_imp_woyt). Of tik de volgende zin over: https://www.youtube.com/watch?v=xeY8bsdZ5sg&feature=emb_imp_woyt